

MEMÒRIA

INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA AL CASTELL
DE PALOL DE REVARDIT DESEMBRE 2011
(PALOL DE REVARDIT, PLA DE L'ESTANY)

Almudena García Ordóñez
Banyoles, 5 de setembre de 2012

FITXA TÈCNICA

NOM DEL JACIMENT	CASTELL DE PALOL DE REVARDIT
COORDENADES	N: 457528,24 E: 483131,07 141msnm
MUNICIPI	Palol de Revardit
COMARCA	Pla de l'Estany
DATES DE LA INTERVENCIÓ	Novembre-desembre de 2011 Gener 2012
DIRECCIÓ TÈCNICA	Almudena García Ordóñez
EMPRESA INTERVENCIÓ	Arqueolític Terra-Sub S.L.
TIPUS DE JACIMENT	BCIN. Complex defensiu. Estructures positives
CRONOLOGIA	Medieval-Moderna
NÚM. EXPEDIENT	518 K121 N 521-2011/6-7976 518 K121 N 521-2011/7-8038 437 K121 N 521-2012/1-8147

ÍNDEX

FITXA TÈCNICA

1.- SITUACIÓ DEL JACIMENT

2.- MOTIVACIONS I OBJECTIUS

3.- ANTECEDENTS HISTÒRICS

4.- ESTUDI ARQUITECTÒNIC

5.- DESENVOLUPAMENT DELS TREBALLS I RESULTATS

6.- DESCRIPCIÓ DE LES ESTRUCTURES

7.- CONCLUSIONS

8.- COBRIMENT I ELIMINACIÓ PARCIAL DE LES ESTRUCTURES

9.- BIBLIOGRAFIA

ANNEX I

Documentació planimètrica del jaciment

ANNEX II

Documentació topogràfica

Documentació topogràfica del projecte d'adequació

ANNEX III

Inventari d'UE

Inventari de materials

1.- SITUACIÓ DEL CASTELL DE PALOL DE REVARDIT

El municipi de Palol de Revardit

El municipi de Palol de Revardit té una extensió de 18,28 km² dins la comarca del Pla de l'Estany. A migdia limita amb Medinyà i Sant Julià de Ramis, a tramuntana amb Camós i Cornellà del Terri, a llevant amb el poble de Sant Andreu del Terri. A part del cap de municipi, Palol de Revardit, també comprèn els pobles i antigues parròquies de la Mota i Riudellots de la Creu, i els veïnats de la Banyeta i la Beguda.

El municipi és travessat pel riu Revardit, afluent per la dreta del Terri, que drena el sector septentrional del terme. Accidentat pels contraforts orientals de la serra de Rocacorba, el puig de Sant Dalmau fa de límit nord-occidental del terme amb el de Canet d'Adri. També es troben altres rieres drenen el municipi: riera de Riudellots, de Marmanya, de Riudelleques.

El territori és força muntanyós, sobretot per la banda de ponent, però llevat d'una zona planera en el pla de la Banyeta, que afronta a llevant amb el poble de Sant Andreu del Terri. La muntanya hi són abundants els boscos de pins, alzines i roures.

Situació geogràfica

En el bell mig del poble de Palol de Revardit es conserven les restes de l'antic castell medieval, aixecat en una petita elevació que domina el pla de la Banyeta, i que controlava l'antic camí que, des de la Vall del Terri, s'enfila fins al coll del puig d'en Carrer, per davallar cap als veïnats de Camós i la vall de Pujarnol. El castell va ser estratègicament situat en un pas estret davant del puig de Mont-Rodon i la muntanya d'en Vila, un punt on és del tot necessari creuar el Revardit. Des de dalt del castell, es pot resseguir perfectament el traçat d'arbres de ribera, sobretot plataners i pollancre, alineats al llarg del curs sinuós del Revardit, afluent del Terri, que neix a la vall de Biert i a peus de la serra de Pujarnol.

Situació del Castell del Palol de Revardit

El castell de Palol de Revardit fou declarat Bé Cultural el 22/04/1949 i publicat en el BOE el 05/05/1949, conjuntament amb d'altres castells i fortificacions militars. Posteriorment la llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català, va crear les figures del Registre de BCIN i del Catàleg de Béns del Patrimoni Cultural Català amb la finalitat reconèixer i protegir d'una manera especial aquells béns més rellevants del patrimoni cultural català, declarats pel Departament de Cultura de la Generalitat, com el Castell de Palol de Revardit.

2.- MOTIVACIONS I OBJECTIUS DE LA INTERVENCIÓ

L'Ajuntament de Palol de Revardit, juntament amb el Consell Comarcal del Pla de l'Estany estan duent a terme una actuació integral al Castell de Palol de Revardit per tal de recuperar el monument i, al mateix temps, donar-li un ús social. Per aquest motiu es redactà un projecte arquitectònic per part del Sr. Jordi Camps, arquitecte del Consell Comarcal del Pla de l'Estany.

Presentat amb expedient núm. 127/07 Palol de Revardit, el projecte d'adequació i rehabilitació del Castell de Palol de Revardit, la Comissió dels Serveis Territorials de Cultura i Mitjans de Comunicació de Girona, en la reunió que va tenir lloc el dia 15 de Juny de 2007, acordà (núm. de registre de sortida 2088): *“Des del punt de vista arqueològic, com l'actuació plantejada preveu una intervenció en tot el conjunt, tant a l'interior com a l'exterior del recinte, la Comissió considera que l'execució de les obres s'ha de fer sota control arqueològic. La intervenció arqueològica requereix, d'acord amb la normativa vigent sobre patrimoni arqueològic, l'autorització prèvia de la Direcció General del Patrimoni Cultural.”*

Un cop realitzades les intervencions arqueològiques anteriors i lliurats els preceptius informes (IBAÑEZ, 2008 i AGUELO, 2009, García de Consuegra, 2010 i Colomeda, 2011), durant el novembre-desembre de 2011 es requeriria el control arqueològic de les obres que a continuació es relacionen:

Es realitzà l'adequació de la zona d'enjardinament al costat sud del Castell, al voltant de la torre quadrada ja excavada en el seu moment. En aquesta zona, es rebaixaren les terres entre 0,20 i 0,40m (Veure ANNEX II) per tal d'anivellar el terreny amb el paviment exterior ja existent de l'edifici i s'adequà el voltant de la torre quadrada, rebaixant les terres amb un desnivell de 2 metres atalussat, per tal de complir amb les normatives de seguretat i habilitar un únic accés amb escales que ja existeix, però que també es va reformar. D'aquesta manera quedarà un pati a la part posterior del Castell on els visitants podran observar l'edifici i descansar en les zones que es volen habilitar.

L' objectiu de la intervenció és realitzar el control d'aquestes obres per tal de detectar possibles restes arqueològiques i documentar-les en cas que apareguessin.

3. ANTECEDENTS HISTÒRICS

Les notícies històriques i documentals

Les notícies històriques i documentals, com veurem, fan referència sobretot al llinatge Palol de Revardit, mentre que les notícies directes sobre el castell són més aviat escasses. Sens dubte, per tal de conèixer en profunditat la història del castell, les reformes que ha sofert, el canvi d'usos o de propietat, caldria fer un estudi exhaustiu de les fonts documentals que, pensem que podem ser força rellevants, donades les notícies que hem anat trobant sobre el llinatge dels senyor de Palol de Revardit.

Vista des de la banda sud del castell de Palol de Revardit (Pla de l'Estany)

La primera referència històrica del castell de Palol de Revardit és el testament de Bernat Bernat, bisbe de Carcassona (1072-1076), i germà de Guillem Bernat, senyor del castell de Cornellà del Terri, qui morí el 9 d'octubre de l'any 1074 a casa de **Dalmau Gausbert** del castell de Palol de Revardit. Va deixar el seu testament sacramental a l'altar de Sant Genís de l'església de Cornellà del Terri. Els Gausbert a partir d'aquest moment desapareixen com a llinatge lligat al castell.

Segons l'erudit local Mn. Lluís Constans, **Ponç de Palol** era el senyor del castell l'any 1139, **Berenguer de Palol** el 1142 i **Arnau de Palol** entre 1160-1179. Sobre aquest darrer, es coneix que el dia 11 de novembre de 1168 *Arnaldus de Palaciolo* (Arnau de Palol) signa la investidura que el rei Alfons II fa del castell de Rocacorba a Berenguer de Rocacorba i a la seva esposa Sibil·la, documents subscrit per altres cavallers, com

Galzeran de Sales o Dalmau de Medinyà¹. D'altra banda, Lluís Constans afegeix **Bernat de Palol** entre 1195 -1226 i **Dalmau de Palol** entre 1272 -77².

Precisament sobre Bernat Palol, tenim constància que el dia 11 de setembre de 1225 ven a Bernat de Vilafreser els masos Oïda (o també citat com Oyda) i de Font, d'Adri, el mas Beviure i la borda de Font, de Montbó i el mas de Saboreda, pel preu de 4.400 sous, amb reserva de la possessió que afronta a migdia amb el riu Revardit, fins a l'església de Santa Cecília –hauria de ser Santa Cecília de Montcal, a Canet d'Adri-, i a sol ixent, des del coll de Port fins a l'església de Biert. Les vendes en cap cas acabaren aquí. El 7 de maig de 1240 Bernat de Palol i la seva esposa Beatriu venen a Bernat de Vilafreser, canonge de Sant Feliu de Girona, totes les possessions que tenen a les parròquies d'Adri, Sant Vicenç de Camós, Santa Maria de Camós i Montbó, pel preu de 500 sous.

No obstant, la majoria de notícies del llinatge Palol, senyors del castell de Palol de Revardit, les trobem a la baixa edat mitjana. Per exemple, entre 1286 i 1291 n'era senyor el cavaller **Guillem de Palol** de Revardit, qui tenia com a fill i hereu Dalmau de Palol³. Guillem de Palol, cassat amb Geralda, tenia drets sobre la parròquia de Rabós de Terri, que va vendre al Firal de la Seu de Girona. L'any 1293 Ramon de Sant Julià, germà de Guillem de Palol, fa donació al seu fill Bernat del castell de Palol amb totes les seves pertinences i del molí de l'Estornell situat a Cornellà del Terri⁴.

---

¹ En la mateixa època trobem també un Arnau de Palol relacionat amb la possessió de Palau Sabaldòria (Vilafant). En aquest cas també, Palol és també una paraula que prové del llatí *palatium* i *palatium* i que vol dir “palau petit” o “casa forta” i s'adjunta al nom d'un personatge, en aquest cas el llinatge *Baldoria*, antropònim llatí d'*Abelloria* o derivat de *Baldoinia*, nom germànic de dona. El paratge, que apareix esmentat per primera vegada l'any 1020 com a *Villa Palaciol*, està emplaçat a un quilòmetre a llevant del poble de Vilafant.

² Dels estudis de Mn. Lluís Contans i Serrats fets als anys 40 i 50 del segle XX semblaria que el llinatge Palol va començar a estroncar-se en aquesta als segles XII-XIII, doncs apareix el castell de Vulpellac com a possessió dels Palol, i també el castell de Sant Esteve de Mar – Vilarromà. Per exemple Dalmau de Palol era el senyor del Castell de Sant Esteve de Mar i la seva capella de Sant Esteve entre 1272-1277, però el va vendre a Astruc Ravaya, funcionari jueu i representant de la cort del rei Pere II d'Aragó (1277). El castell de Milany fou comprat per Sibil·la Palau, qui l'any 1289 va vendre'l a Dalmau de Palol conjuntament al castell de Vallfogona y las parròquies de Llers i Puigmal.

³ En aquest sentit, caldria comprovar la relació del llinatge Palol amb el castell de Vulpellac (Baix Empordà). Precisament sabem que l'any 1287 era el senyor de Vulpellac Guillem de Palol, feudatari dels Peratallada, el mateix nom també consta com a senyor del castell de Palol de Revardit en els mateixos anys.

⁴ La relació entre la família Sant Julià i els Palol sembla que tenen uns vincles molt estrets. L'any 1269 el bisbe Pere de Castellnou autoritzà a Ramon de Sant Julià de completar el castell que havia començat a Vulpellac (Baix Empordà), com també a encastellar l'església i el campanar del mateix lloc. Curiosament poc després, l'any 1287, consta com a senyor del castell de Vulpellac Guillem de Palol, castell feudatari dels Rocabertí de Peralada. A partir del segle XIV va passar a mans dels Sarriera, que hi feren notables reformes d'estil gòtic i renaixentista.

El 19 de març 1298 es signà el conveni entre Guillem de Palol de Revardit, cavaller i Berenguer de Torrentans, clergue de la capella de la casa del sagristà de la Seu, sobre la part de terços, lluïsmes i foriscapis a percebre dels masos Tassi i Vilademunt, de Santa Maria de Camós i de Palol de Revardit.

El 26 de febrer de 1301 apareix com a senyor **Bernat de Palol**, cavaller, que enfranqueix a Guillema, filla d'Arnau Zaredrela, de Palol de Revardit, que passa a ser dona pròpia de l'Almoina, per 2 sous 8 diners. El 10 de febrer de 1310 trobem de nou Bernat de Palol com a senyor del castell, quan enfranqueix Guillema, filla de Berenguer Custiol, de Palol de Revardit, que passa a ser dona pròpia de l'Almoina, per 2 sous 8 diners barcelonesos.

Per un capbreu de l'any 1311 ordenat per Bernat de Palol, senyor del castell de Palol de Revardit, apareixen tots els homes i possessions del seu domini, detallant llurs censos, drets i servituds⁵. També es detallen alguns topònims que marquen el límit jurisdiccional del terme del castell. També trobem el reconeixement dels homes propis seus i que li deuen censos: Ponç de Morrafret, Bernat Martí, Arnau des Coll, Bernat de Rovira, Guillem de Carrer, Guillem Garins, Bernat de Riera, Joan de Riera, Joan d'Avenasio, Guillem Custiol, Berenguer de Vinyals, Ramon del Soler, Berenguer des Pujol, Deulofeu de Calders, Guillem i Pere Ferrer del Pujol, Pere Feliu de Redressa, Pere Ferrer, Berenguer de Pedró, Bernat de Llobeta, Arnau de Redreça, Bernat de Cervià, Berenguer Custiol, Arnau del Bosch, Ramon de la Celleria, Bernat d'Oliveres, Adelaida (muller de Pere Casas), Ramon del Bosch, Miquel des Pujol, Guillem Barber, Ramon d'Aulina, Joan Mir, Berneguer Soler, Berenguer del Bosch, Bernat des Puig, Andreu de Vinyals, Bernat de Fàbregues, Guillem (fill de Pere Ferrer), Guillem Xeragai, Fèlix de Llobeta, Ermessenda (filla de na Maria), Ramon de Villà, Guillem de Sureda, Guillema Custiola amb llurs famílies.

Bernat de Palol morí força aviat, doncs el 17 de febrer de 1316 la seva esposa Sança, viuda de Bernat de Palol, cavaller, enfranqueix Astruga, filla de Bernat de Rovira, de Palol de Revardit, que passa a ser dona pròpia de l'Almoina en casar a la borda de Guillem Teixidor, de Camós, per 2 sous 8 diners barcelonesos. El 3 de juliol de 1321 Sança de Palol, viuda de Bernat de Palol, cavaller, enfranqueix a Ermessendis, filla de

---

⁵ Bernat de Palol probablement tenia un germà que fou monjo al monestir de Sant Pere de Rodes. Es conserva un document a la Biblioteca de Catalunya en que es detalla que l'abat Ramon de Pont (1295-1302) i la comunitat de Sant Pere de Rodes van fer donació al noble Bernat de Palol –segurament el senyor del castell de Palol– de tots els drets d'herència i altres que poguessin correspondre al seu germà Berenguer de Palol, monjo del monestir de Sant Pere de Rodes.

Guillem de Carrer, de Palol de Revardit, que passa a ser dona pròpia de Guillem de Santapau, clergue de la Seu, i de Pere de Miars, paborde de l'Almoina, per 2 sous 8 diners.

El 22 d'agost de l'any 1328 l'Infant Joan d'Aragó va vendre a Francesc de Sant Climent la jurisdicció sobre dels castells de Palol de Revardit, juntament amb els castells de Medinyà, Montfullà i Fornells per 4400 florins.

L'any 1330 era senyor del castell un altre **Guillem de Palol**, *miles* (cavaller), el qual percebia delmes del poble i va obligar a la seva esposa (Bn.). Aquell any era batlle del poble un tal R(amon) de Bosco. En un acta de la visita pastoral de l'any 1330 es diu que Guillem era el senyor del castell des de feia dos anys. De nou, el 1331 en una acta de visita pastoral, trobem que els delmes eren de la venerable Elisenda, casada amb Bernat i filla i hereva de Guillem de Palol, senyor del castell, ja difunt.

El 22 d'agost de 1341 consta en una concòrdia d'un testament un codicil atorgat al cavaller Guillem de Palol, fill i hereu universal del venerable Dalmau de Palol, cavaller difunt. Van ser testimonis Bernat de Figueroles, fra Bernat d'Adri, monjo de Banyoles, i Pere de Palol, habitant de Banyoles davant del notari Berenguer de Roca. Sabem a través d'un testament datat el 18 de febrer de 1357 de madona Agnès, viuda de Guillem de Palol, cavaller de Palol de Revardit, que va instituir com a hereu el seu germà Lluís Estruch o Estruc⁶. En un cens de l'any 1359, consta que en el poble de Palol de Revardit hi havia un total de 25 focs.

El 21 de maig de 1345 documenten de nou a Guillem de Palol, senyor de Palol de Revardit, qui confirma la transacció del dret de llòssol per 300 sous, atès que Guillem, fill de Guillem Ferrer, de Palol, ha definit a Ramon Tassi, Guillem Arnau, Guillem Pedrés, Joan Maruny, Pere de Coll, Francesc Albaquer, Simó de Cases, Pere de Cases, Bonanat Noguer, Maria de Martorell, Bernat de Vila, Bonanat de Vila, Pere Verdaguer, Bonanat Bartolí, Pere Mitjà i Berenguer d'Estrada, de Camòs.

L'any 1354 *Raimundus de Palaciolo* (**Ramon de Palol**), senyor del castell de *Palaciolo de Rivovitis* (castell de Palol de Revardit) certifica la venda per senyoria del mas Oïda

---

⁶ L'any 1359 consta un Lluís Estruc (o Estruç) com a ciutadà i jurat de Girona. GUILLERÉ, C. *Girona al segle XIV*, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 136. També trobem la nissaga gironina dels Estruç vinculada a Girona al llarg dels segles XII-XVIII en càrrecs importants com Batlle, procurador fiscal o jurat del municipi. Agnès Estruc o Estruç podia ser filla de Bernat Estruc, poeta català. Es cassà amb un tal Pabol (o Palol) i tenia com a germans Lluís i Bernat.

(o Oyda) feta per Berenguer Oïda a Guillem de Casalils d'Adri. El mateix Ramon de Palol apareix com a senyor del castell de Rocacorba, quan durant la segona meitat del segle XIV n'eren propietaris. Passà a mans de *Ramon Palou de Riudevits* després de la cessió de la família Sant Julià. El castell de Rocacorba el posseïren poc temps, doncs el 5 de febrer de l'any 1383 Guillem de Palol (*Guillelmus de Palaciolo*), casat amb Felipa, filla de Ramon de Sant Julià (qui havia estat cassat amb Berengueta de Pontós, citat l'any 1359 com *Raimundus Sancti Juliani de Ridevits*), van vendre el castell de Rocacorba a Felip Dalmau I, vescomte de Rocabertí i Montcada (1342-1392), cassat amb Esclarmunda de Fenollet. No obstant, la seva esposa Felipa es va reservar la possessió de quatre masos de la parròquia de Sant Vicenç de Camós, que havien estat possessió de la seva mare, Berengueta de Pontós. L'acte fou signat al castell de Palol de Revardit davant del notari Guillem Ferrer. Quatre anys abans Felip Dalmau I va ser nomenat per Pere III el Cerimoniós el primer vicari general dels ducats d'Atenes i Neopàtria (1379), també va ser conseller del rei Joan I, i va defensar el Rosselló i l'Empordà dels atacs dels Armanyac que reclamaven el tro de la corona de Mallorca (1389-1390)⁷.

Els Palol també sembla que ocuparen càrrecs eclesiàstics, com es pot documentar en el cas del priorat de Sant Aniol de Finestres (Mieres), i proper al castell de Rocacorba. El priorat fou fundat pel laic Gotmar l'any 947, i ja l'any 1096 era un priorat benedictí del monestir de Sant Esteve de Banyoles. Per exemple, en foren priors de Sant Aniol varis membres, que podrien ser originaris de Palol de Revardit: Adalbert de Palol (1168), Arnau de Palol (1303-1306) i Bernat de Palol (1329).

Un dels dubtes sobre el llinatge Palol s'esclareix a la segona meitat del segle XIV. En un document del 19 d'octubre de 1374 apareix **Guillem de Palol**, senyor del castell d'Arenys, resident al castell de Palol de Revardit, com a procurador de Felipa, filla de Ramon de Santjulià. Aquest enfranqueix a Agnès, filla de Guillem de Soler i Guillema, esposos de Palol de Revardit, que es cassaren al mas Mir de Camós, per 2 sous 8 diners, davant el notari Pere de Caselles, de Cornellà del Terri. El document té molta rellevància perquè lliga de forma directe el llinatge Palol de Revardit amb el llinatge

---

⁷ Durant el segle XIV el llinatge Rocabertí va assolir la seva màxima importància política i econòmica, i van augmentar de forma notable els seus dominis a la Catalunya Vella, quan van adquirir la baronia de [Cabrenys \(1324\)](#) i els dominis de Serrallonga, Maçanet, [Hostoles](#), [Reiners](#) i [Rocacorba](#) el segle XIV. A mitjans del segle XV van aconseguir la baronia de [Verges](#) amb la vila de [Vincà](#) de Conflent, i el castell de [Requesens](#) situat a peus del Puig Neulós. Dins el mateix segle aconseguïen les baronies de [Sant Mori](#) a l'Empordà (1428) i de [Maella](#) (1471) en el [Matarranya](#). També van exercir jurisdicció senyorial en les viles de [Llers](#), [Cabanès](#), [Vilarnadal](#), [Vilatenim](#), [Vilabertran](#), [Palol de Vila-sacra](#), [Camallera](#) i [Santa Llogaia del Terri](#).

Palol d'Arenys, i certifica que el castell d'Arenys d'Empordà fou una possessió del llinatge Palol, originaris de Palol de Revardit. El llinatge Palol com veiem tingué diverses branques⁸. També s'ha esmentat segons varis autors que el llinatge tingué varis dominis senyoriais, a part del castell de Palol de Revardit: la torre de Cabanelles, les cases de Vall d'Avià, el castell d'Espasens, juntament amb els dominis senyoriais de Vilert i Vilopriu.

En tot cas, caldria aprofundir en l'estudi documental i l'arbre genealògic del llinatge dels Palol, tasca encara per fer, ja que hem observat diferents branques d'aquest llinatge que podrien tenir relació amb la família de donzells originaris de Palol de Revardit, o el contrari, és a dir, que no hi tindrien cap relació directe.

Dos anys abans, el 18 de febrer de 1372 Guillem de Palol d'Arenys, veí de Palol de Revardit, procurador de Dalmau de Palol, canonge de Tarragona, actuà com a tutor de Felipa, filla de Ramon de Santjulià, enfranqueix a Guillema, viuda de Bernat Vinyals de Munt, del poble de Palol de Revardit, que casa en segones núpcies amb Ramon Besard, de Santa Maria de Camós, per 110 sous. El 10 de maig de 1374 apareix Guillem de Palol, senyor d'Arenys i habitant al castell de Palol de Revardit, que enfranqueix Ponç, fill de Ponç Bianya, natural d'Arenys d'Empordà i veí de Gaüses, per 8 lliures 16 sous barcelonesos.

A les darreries del segle XIV, **Felipa de Sant Julià**, la filla del senyor de Santjulià, actuà com a senyora del castell de Palol. El 12 d'agost de 1399, Francesca, filla de Francesc de Morrofret, de Palol de Revardit, enfranquida per Felipa de Palol, senyora del castell de Palol de Revardit, es fa dona pròpia de Pere de Bergadà, paborde de l'Almoina, per haver-se casat amb Pere Coll al mas Coll de Santa Maria de Camós, signat a Girona. També el mateix dia fou enfranquida Francesca, filla de Bernat des Carrer, de Palol de Revardit, per Felipa de Palol, senyora del castell de Palol de Revardit, es fa dona pròpia de Pere de Bergadà, paborde de l'Almoina, per haver-se casat amb Pere Padrés, al mas Padrés de Santa Maria de Camós.

El testament de **Guillem (Arnau) de Palol**, senyor del castell d'Arenys, el trobem l'any 1406, davant del notari del castell de Pontós, on féu hereu el seu fill impúber **Dalmau**

---

⁸ El castell d'Arenys d'Empordà, situat a migdia de l'església, havia estat possessió de la família Palol. El 1319 Dalmau de Palol reté homenatge al bisbe de Girona per la meitat del delme de la parròquia d'Arenys. El 1406 Guillem de Palol era senyor de la força d'Arenys i testà a favor del seu fill Dalmau de Palol. El 1576, Montserrat de Palol, el darrer senyor d'aquest cognom que posseï el castell, pledejà contra els propietaris de set masos del terme. Posteriorment el castell passà als Sarriera-Cruïlles, com també succeí a Palol de Revardit. Avui el castell és un edifici de planta rectangular, amb un petit pati central, malauradament al segle passat es van destruir els merlets i les garites angulars per construir la teulada actual. El castell, actualment, és un edifici essencialment dels segles XVI-XVII bastit sobre el palau fortificat medieval.

de Palol, sota la tutela del seu avi matern, Pere Desvern, ciutadà de Girona. No sabem si Dalmau fou també senyor del castell de Palol de Revardit, a part del castell o “força” d'Arenys, doncs pocs anys després apareix un tal Felicià de Palol com a senyor del castell.

El dia 5 d'agost de 1420 el procurador **Felicià de Palol**, senyor del castell de Palol de Revardit, va absoldre de tot homenatge i dependència a Joan Borrell i els seus descendents, sota pagament de 10 florins i mig d'Aragó⁹. Continua com a senyor del castell com a mínim fins a mitjans del segle XV.

D'altra banda, durant la Guerra Civil Catalana (1462-1472) podria ser que el senyor de Palol lluità a favor del pretendent Joan II duc de Calàbria i Lorena, qui finalment no resultà vencedor del conflicte. En aquest moment apareix un tal **Arnau Guillem de Palol** (o Palou) com a capità destacat en la defensa de Banyoles, i que podria ser originari del castell de Palol de Revardit, a més també trobem el mateix nom a un cavaller procurador del castell d'Arenys, que com hem vist pertanyia als Palol¹⁰.

El maig de 1467 el duc de Calàbria comissiona a Joan Sarriera, per negociar la submissió del castell de Palol de Revardit, entre els castells de Caçà, Púbol i altres poblacions. El setembre de 1467 consta Arnau Guillem de Palol (o Palou) com a capità de la vila de Banyoles, qui tenia sota les seves ordres diversos cavallers per defensar-la. Pocs mesos abans (juny 1467) la vila havia caigut en mans del duc de Lorena i Calàbria després d'un furiós setge amb artilleria. L'agost de 1468 Arnau Guillem de Palol encara consta com a capità de Banyoles. El novembre de 1469 consta que un capità del duc de Calàbria s'encarregava del castell de Falgons, ja que el noble Pere de Cartellà era molt malalt. El capità es deia Palol, en tota probabilitat Arnau Guillem de Palol. El 3 de setembre de 1471 encara consta com a capità de la vila de Banyoles.

El dia 1 de juny de 1469, festivitat del Corpus, els jurats de Girona són convidats a capitular pel duc de Lorena i Calàbria. En aquesta capitulació de 30 capítols firmada entre els tres ambaixadors de la ciutat de Girona, també es pacta en el cinquè capítol que seran restituïts bens i drets a tots aquells nobles que havien lluitat al costat del

---

⁹ No sabem si el cognom Borrell fa referència al mas Borrell que avui es troba a Palol de Revardit. Les estructures d'aquest mas de planta basilical i tres crugies mostra una construcció del segle XVII-XVIII amb reformes posteriors, però en cap cas no són tot evidents estructures d'un mas medieval anterior.

¹⁰ Un tal Guillem Arnau de Palol, donzell d'Arenys d'Empordà actuà el 28 de maig de 1460 com a procurador de Pere Saclusa, senyor del castell de Capmany, i Marc de Vilanova, dipositaren 627 florins d'or. També era senyor del castell de Palol de Revardit.

pretendent Joan de Lorena, entre els quals surt citat el senyor de Palol de Revardit. Es trobaven en la signatura Bernat Samasó, Bernat Gabriel Xetmar i en Palol de Revardit.

Curiosament el 25 d'octubre de 1471 el capità Arnau Guillem de Palol fou redimit després de la victòria del rei Joan II. El capità de la vila de Banyoles, juntament amb els jurats, van fer jurament de fidelitat al rei vencedor. Al final no sabem com acabà la seva sort, tot i que les notícies dels Palol són escasses a partir d'aquest moment.

El dia 3 de març de 1576 trobem una sentència arbitral entre el donzell **Montserrat de Palol**, senyor del castell d'Arenys d'Empordà i diversos pagesos de la parròquia en contra del seu domini senyorial sobre els seus masos, com el dret de contribuir a les obres de reparació o construcció del castell. El document és rellevant perquè surt referit Montserrat Palol com el darrer membre de la nissaga dels Palol del castell d'Empordà, doncs morí sense descendència en el seu enllaç amb Anna de Sitjar. Finalment el castell d'Arenys no passà a mans del seu germà, Jeroni de Palol, casat amb Magdalena de Magdalena de Cors, ja que en virtut d'una concòrdia, el castell havia de passar a mans de la seva cunyada i vídua, Anna de Sitjar. A més, semblaria que Miquel de Palol «miles» i pare dels citats Montserrat i Jerònim de Palol, en el seu testament atorgat el dia 9 de juliol de 1545 va establir un vincle prohibint la separació dels seus béns i dominis heretats, és a dir, que en tota probabilitat el castell d'Arenys i aquell de Palol de Revardit formaven un mateix domini senyorial i no podien dividir-se entre els germans.

Finalment Anna de Sitjar, vídua de Montserrat de Palol, darrer membre del llinatge, es cassà en segones núpcies amb Francesc de Cruïlles, casa dels Cruïlles que més endavant van enllaçar amb els comtes de Solterra, que van mantenir el domini del castell d'Arenys fins ben entrat el segle XIX. Com veurem a continuació, es pot documentar el mateix cas en el castell de Palol de Revardit.

A Palol de Revardit, l'any 1694 encara es parla del "castell i heretat, delma, censos y tascas". El segle XVII aquest castell era propietat de la **família Sarriera**, la qual té una tomba a l'església de Sant Miquel. A partir del segle XVIII el castell va passar a mans de la **família Cruïlles**, quan n'era propietària Maria Cruïlles i Sarriera. L'any 1762 consta la família Cruïlles com a hereus i propietaris del castell de Palol de Revardit¹¹.

---

¹¹ Llinatge noble de Catalunya que va prendre el nom del seu domini originari de Cruïlles (Baix Empordà), documentat des de la primera meitat del segle XII. El llinatge Sarriera es va estroncar amb el llinatge Cruïlles en aquesta època. El llinatge Cruïlles s'extingí el 1738, tot i que passà per successió femenina, als Montserrat, que van obtenir el marquesat de Cruïlles. Van existir moltes branques dels Cruïlles. La línia de Vilobí sorgí del segon fill,

De propietat particular, va ser adquirit a finals de l'any 2005 per l'ajuntament de Palol de Revardit, amb la intenció de rehabilitar-lo per a equipaments municipals. Per tal de dur aquest projecte, el juliol d'aquest any la Comissió de Patrimoni va encarregar un estudi històric que podria aportar noves dades sobre la seva història, fins ara poc coneguda, i origen del poble.

En tot cas queda ben palès que aquest estudi sobre l'arbre genealògic dels Palol és només un estat de la qüestió sobre aquest llinatge que, certament, mereixeria un estudi més aprofundit i que en moltes dades aportades, caldria contrastar i estudiar en més detall a partir de la transcripció i recerca de les fonts documentals i arxivístiques.

Galzeran de Cruïlles (mort després del 1212), el segle XVII també es cognomenà de Cruïlles-Sitjar, tingué casa a Girona. Continua com a baronia fins el 1789, que passà, per línia femenina, als Sarriera-Gurb, comtes de Solterra, alhora que es perdé el cognom de Cruïlles. Els Solterra en la mateix època van posseir també el castell de Vilobí d'Onyar, el castell d'Hostoles, el castell de la Manresana i el castell de Solterra a Sant Celoni. Van comprar el 1624 el castell de Montsoriu.

4. ESTUDI ARQUITECTÒNIC

El castell fins avui ha estat poc estudiat documentalment i arquitectònicament, malgrat ser un dels més notables de la comarca del Pla de l'Estany. La seva estructura no es conserva en la seva totalitat, ja que fou convertit en masia, probablement a partir del segle XVII - XVIII, segons es pot apreciar en les estructures arquitectòniques existents. A partir d'aleshores bona part de la muralla fou derruïda, o bé els seus carreus emprats com a material constructiu. Tot i això, es pot delimitar les parts del castell i el seu perímetre emmurallat en diversos punts.

Una hipòtesi a comprovar seria l'existència d'un doble recinte, doncs potser a la part més elevada, a tramuntana, hi havia el recinte sobirà del castell, la part més malmesa i desfigurada actualment, a la part baixa un segon recinte del castell amb un pati d'armes interior. Certament diverses campanyes arqueològiques, conjuntament amb l'estudi de les fonts documentals, ens podria esclarir algun d'aquestes nombroses llacunes que té l'evolució arquitectònica i històrica del castell, que tot i la seva rellevància, és un dels menys coneguts de la comarca del Pla de l'Estany.

L'element més notable del castell és avui la torre oest i de planta rectangular situada a la banda de ponent, datable a l'època medieval i amb reformes d'època moderna, amb una gran varietat en la tipologia d'obertures, molt probablement producte de reformes i refaccions. Les restes d'una tercera torre al costat sud de planta rectangular i de tipologia similar s'entreveuen a peu de carretera, però aquesta i només conservada en la seva base. Conserva les tres espitlleres arrencades. A l'angle sud-occidental es conserva una torre de planta circular, escapçada, i avui de propietat particular.

El pany de muralla més ben conservat es pot veure a la banda occidental, fet a base de carreus ben tallats i col·locats en filades, on es conserva una porta medieval d'arc de punt rodó. A l'altre banda, una porta forana d'arc de mig punt i de majors dimensions correspondria a una de les entrades entrada al castell. La recent intervenció arqueològica també ha posat al descobert un notable pany de muralla atalussat a la banda nord, on queda palès que hauria existit un notable desnivell, segurament en el punt on es troba el fossat del castell. A l'interior, són visibles les reformes que ha sofert el castell adaptat a masia en les diverses èpoques i també l'església parroquial de Sant Miquel, relacionada com l'antiga capella del castell. A continuació es detallen les diverses parts dels castell objecte d'estudi:

La masia

Es tracta d'una masia de planta rectangular allargada amb diversos cossos afegits a la cara de tramunta i migdia, amb coberta a dues vessants. La masia fou aixecada entre la torre oest del castell i la façana i el mur nord de l'església parroquial. L'edifici mostra diverses etapes constructives des de l'aprofitament de les estructures del castell medieval fins a reformes dutes a terme per l'anterior propietari. La majoria de les seves parets avui són arrebossades, fet que en dificulta l'anàlisi arquitectònic de l'edifici.

La façana principal de la masia és encarada a migdia, on es troba l'accés a la primera planta, gràcies a una escala de pedra sostinguda per un arc rebaixat, amb barana de ferro i porticat. També es pot veure una antiga porta tapiada d'arc de mig punt, curiosament feta amb gran blocs de pedra sorrenca groguenca de forma circular. Es pot veure també una finestra de llinda, on la caiguda de part de l'arrebossat permet veure uns carreus de pedra força ben escairats. Tan sols el repicat d'aquesta façana ens podria indicar les diverses fases constructives que podria haver tingut la masia.

A l'interior, destaca la gran sala de planta rectangular que hauria estat compartimentada en dos espais. Al fons de la sala, la llar de foc (feta de rajol i obra recent), la cuina amb pica de pedra i el forn de pa¹². Conserva l'antic paviment de rajola catalana. A cada banda de la sala foren obertes al mur (1m de gruixària) diverses portes que donen accés a un cos o àmbit afegit al costat nord, segurament usades com a estances i habitacions. Les portes de llinda són totes elles fetes amb pedra calcària tallada i repicada¹³.

La paret est de la masia aprofita part de la façana de l'antiga església romànica de Sant Miquel. Precisament en el fons de la sala és possible veure en detall l'angle de la façana de l'antiga església romànica i la construcció de la paret de la masia adossada a l'obra romànica.

Les obertures de la façana nord són d'identica tipologia, tot i que amb mesures diferents. Són totes elles obertures de llinda de pedra sorrenca groguenca o grisenca, ben repicada i amb brancals de pedra. Alguna de les finestres és enreixada.

---

¹² Segons referència oral la sala era un únic espai, ja que va ser dividida amb un paret mitgera d'obra feta pel darrer propietari de la masia.

¹³ Aquesta tipologia d'obertura tot sovint porta gravada a la llinda el nom del propietari o l'any en què fou feta la reforma o la col·locació de la llinda. Malauradament no hi ha cap llinda gravada a la masia, però aquesta tipologia d'obertura se sol datar generalment als segles XVII-XVIII.

També es poden apreciar diverses fases constructives en l'aixecament de la coberta de la masia, ja que tot indica que el teulat ha estat sobrealçat en diverses etapes, fins a la coberta actual feta d'obra.

La part baixa de la masia fou destinada a estables. L'escala d'accés, feta de graons de pedra, està adossada a la cara de llevant de la torre. En un dels àmbits destinats a estables es pot veure la fonamentació i l'angle cantoner de la façana romànica de l'església de Sant Miquel. La masia es fonamenta sobre murs d'una notable potència (1,2m – 1,5m de gruixària) que podria indicar l'aprofitament d'estructures precedents.

A l'exterior de la masia es pot veure un pou circular de molta fondària, fet amb una brocal de pedra circular de bona factura. A l'interior, la paret circular mostra un aparell ben treballat de còdols disposats en filades. Podria tractar-se de l'antic pou del castell, i reaprofitat posteriorment¹⁴.

L'església parroquial de Sant Miquel

L'església de Palol és una església d'origen romànic d'una sola nau de planta rectangular, coberta de canó i absis semicircular orientat a llevant. A la capçalera es conserva de manera íntegra les restes del temple romànic del segle XII. A l'interior es poden veure diverses reformes dutes a termes entre finals del segle XVII i el segle XVIII. Per exemple, a l'entrada es va aixecar un cor sostingut per un arc rebaixat i volta de creueria, força rebaixada, amb clau de volta. A cada costat de la nau foren obertes dues capelles laterals amb volta de creueria i precedides per un arc rebaixat recolzat sobre impostes motllurades. També es va afegir una sagristia al costat sud de l'absis, on fou oberta una porta amb llinda de pedra¹⁵.

A la façana principal destaca la portalada rectangular amb llinda i brancals de pedra de pedra de Girona, amb ressalts esglaonats i motllurats. Damunt la llinda es pot veure la imatge en relleu de Sant Miquel matant el drac, dins una fornícula amb petxina, i cobert per un templet d'estil jònic – clarament de reminiscències clàssiques- de dues petites columnes estriades i arquitrav motllurat. A la part superior destaca un escut

---

¹⁴ Segons font oral, se'ns va comentar que al fons del pou durant la Guerra Civil hi foren tirades armes i munició. El fons del pou sovint amaguen troballes arqueològiques de diferents èpoques, com poden ser peces ceràmiques o elements arquitectònics, armes, projectils, etc.

¹⁵ Pensem que totes aquestes reformes es van dur a terme en tota probabilitat durant la segona meitat del segle XVII, després de consultes efectuades a l'Arxiu Diocesà de Girona. Per exemple, el 14 de maig de 1650 es va donar permís per fer l'altar de Sant Isidre, el 10 d'octubre de 1680 els obrers de l'església també van rebre llicència de vendre ciris a Palol de Revardit per tal de construir una capella, així també el dia 8 de maig es va donar llicència per construir la capella de la Mare de Déu antiga amb Sant Sebastià i Isidre.

d'estil barroc de forma ovalada decorat amb una gran profusió de llaços entrelligats. A l'interior de l'escut es poden les inicials dels anagrames de Crist (IHS) amb una creu superior i dessota un cor travessat per diversos punyals, símbol de la Verge dels Dolors. Damunt la portalada sobre un òcul circular i el campanar de base quadrada¹⁶.

A l'absis es pot identificar l'estructura més important del temple romànic datable al segle XII. L'aparell és fet a base de carreus ben escairats de pedra sorrenca de coloració groguenca, grisenca o rogenca, disposats en filades regulars. La decoració de l'absis és a base de pilars o lesenes, que arrenquen des d'un sòcol decorat amb un senzilla motllura. Al centre s'obre una finestra d'una esqueixada (avui tapiada) amb arc de mig punt fet amb petites dovelles. També es pot observar l'inici de l'arrencament del mur de tramuntana de la nau romànica¹⁷. Al mateix temps podem veure l'ampliació de la capella de l'església a finals del segle XVII, afegida al primitiu temple romànic.

Al mur de tramuntana sobte identificar una estructura semicircular. Avui aquesta estructura és utilitzada com a escala de cargol d'accés al cor, la porta fou oberta en el mur de l'obra romànica. El seu aparell és a base de còdols esberlats i pedres de pedra sorrenca de mida mitjana i petita units amb abundant morter de calç, amb algun fragment de teula intercalat entre les juntures. Les pedres descriuen filades força irregulars de aproximadament uns 15 cm d'alçada. L'aparell més ben treballat amb blocs de majors dimensions es situa a la base de l'estructura, en alçada l'aparell és menys acurat i amb blocs de mida menor. L'aparell està cobert per una capa de calç blanca.

Torre oest

Aquesta torre de planta rectangular (7 x 8m) és la més ben conservada de tot el conjunt del castell. Té planta baixa (possible antiga presó), primer i segon pis amb coberta a dues aigües. La seva base és atalussada amb banqueteta de fonamentació. La tècnica constructiva dels murs de la torre són a base de pedra petita i mitjana, sobretot còdols de riu, lligats amb abundant morter de calç. Els carreus angulars, de pedra sorrenca i puntualment de pedra calcària grisa, són ben tallats. A la base els murs tenen una notable potència (1,4 m aprox.), a les plantes superiors els murs tenen menor gruixària (90 cm aprox. a la primera planta, 80 cm aprox. a la segona planta).

---

¹⁶ Si ens cenyim a les dades documentals, semblaria que l'actual portalada barroca seria també una obra de finals del segle XVII o bé principis del segle XVIII, moment en què l'església va ser reformada. També el cor i la torre campanar serien d'aquest mateix període.

¹⁷ A remarcar que trobem aquest mateix mur nord de la nau romànica a l'interior de la masia. En concret es tracta de l'angle cantoner de la façana.

Vista de la torre Oest del castell de Palol de Revardit (Pla de l'Estany)

A la cara oest es poden veure tres espitlleres ben arrenclerades i allargades fetes de pedra sorrenca, també els orificis quadrats de l'antiga bastida per la seva construcció. A la planta baixa, una tronera per armes de foc i una obertura de llinda, i al segon pis una finestra de llinda de pedra calcària grisa. En aquesta cara oest és possible veure diverses esquerdes. Al centre es pot veure una possible refacció o reparació de la torre, on foren emprats carreus de pedra rectangulars per unir el parament.

A la cara sud es pot veure la mateixa tècnica constructiva. A la planta baixa es conserva una tronera i una petita finestra de llinda, refeta i similar aquella a la cara oest. Al primer pis fou oberta una finestra de llinda de calcària grisa, ben repicada, amb guardapols i ampit motllurat. Al segon pis es pot veure una segona finestra de llinda de pedra calcària grisa sense decoració. En l'angle sud-oest, sota la coberta, és possible veure les restes de dues peces de permòdols que podrien haver format part d'un antic matacà de la torre. A la cara nord només es pot identificar a l'exterior una tronera, a la cara oest, l'interior, no hi ha cap obertura.

Actualment a la torre s'hi accedeix per una escala en angle adossada a seva la cara nord, des de l'entrada de la masia. Els graons de l'escala són fets amb blocs de pedra i maó. En aquesta escala, es pot veure com la biga central de la sala de la masia s'encasta amb l'angle nord-oest de la torre medieval, ja que la paret de llevant de la

torre actua com a paret de la sala. Els carreus angulars de la torre són visibles al costat de l'escala.

Planta baixa (antiga presó)

A la planta baixa és on s'identifiquen els elements arquitectònics medievals més ben conservats. A la cara nord de la torre fou oberta una porta de llinda de pedra (1m de llum aprox.) amb impostes corbades i brancals de pedra sorrenca, certament una tipologia d'obertura medieval. La llinda es troba en mal estat i està trencada. A l'interior la porta mostra un arc rebaixat de dovelles, també molt malmès, i amb l'amenaça evident de la caiguda d'alguna dovella.

A l'interior, el nivell actual de circulació és un metre més baix que la polleguera de la porta medieval. En el sòl, es pot veure una preparació d'un paviment amb còdols, conservat sobretot en un dels angles. També es poden veure estructures anteriors excavades en el subsòl argilós, de forma circular. Pensem que aquestes estructures ens indiquen la presència de sitges anteriors, obliterades amb sediments i pedres, i que el mur sud de la torre es construí damunt les sitges. Per tant, les sitges són anteriors a la construcció de la muralla, datables probablement a època alt medieval o anteriors.

A la cara sud de la torre hi ha una obertura que correspon a una finestra de llinda molt refeta i clarament reaprofitada, tot i que són evidents indicis que anteriorment hi podria haver hagut una finestreta, espitllera o tronera en el mateix lloc, ja que l'obertura fou modificada. Una obertura pràcticament idèntica es pot veure en la cara de llevant. És interessant observar que donada la potència del mur de la torre, es va optar per col·locar fins a 5 peces de dintells de pedra. En la cara sud a menor alçada es pot veure una tronera amb espitllera¹⁸. A l'exterior els carreus són de pedra sorrenca de coloració groguenca.

A la cara oest trobem una segona obertura situada a major alçada, molt similar a l'obertura esmentada de la cara nord. En aquest cas és intacte i conserva a l'exterior la petita finestra de pedra sorrenca groguenca amb el marc bisellat i l'enreixat forrellat. En la cara oest hi ha tres espitlleres llargues i estretes, ben arrencades. Dues són tapiades a l'interior, la tercera encara és oberta. Les espitlleres sembla que ja foren tapiades en una remodelació de la torre, doncs els blocs de pedra foren units amb abundant morter de calç. A l'exterior es pot veure que els carreus de pedra sorrenca tenen una factura més irregular que els carreus de les troneres.

---

¹⁸ Podem trobar una tronera d'idèntica factura en una de les torres del castell de Rabós del Terri.

Primer pis

A l'interior del primer pis de la torre s'hi accedeix des de la l'escala. Una porta de brancals de pedra podria tenir un origen medieval, tot i que el brancal ha estat substituït per una biga de fusta. La porta es troba alineada amb una segona porta medieval que es troba a la planta baixa.

Al primer pis la torre mostra una coberta amb volta de canó força irregular i rebaixada, avui recoberta amb una capa de calç. Tot i això, és pot veure en algun fragment caigut l'estructura interna encofrada i les marques de canyís fetes durant la seva construcció. El terra no és original, fet a base rajola.

A l'escala que dona accés al segon pis, es pot veure el tall i la secció de la volta encofrada (40-50 cm de gruix al centre), que mostra una preparació feta amb fragments de rajoles disposades verticals i unides amb morter de calç, damunt pedruscall de mida petita i mitjana unit amb abundant morter de calç¹⁹. Aquesta tipologia de la podem trobar tant en l'època medieval i moderna. Tot i això, ens inclinem a datar la seva construcció possiblement als segles XV-XVI.

Segon pis

A l'interior del segon pis es poden veure diverses cales efectuades a la paret, on són visibles diferents preparacions en el morter de calç. En primer lloc, damunt la pedra, es va cobrir la paret amb un capa de notable gruix de morter de calç de coloració blanquinosa, molt compacte i homogènia, i sobre d'aquesta un enlluït de calç molt més fi. Pensem que aquestes dues capes de morter de calç puguin ser les originàries de la torre medieval, és a dir, el morter coetani a l'època de construcció de la torre. En tot cas, la recuperació de la capa de calç originària podria aportar la descoberta de grafitis medievals, habituals a la comarca i descoberts per exemple en cases de Banyoles o masos de Camós²⁰. En un segon moment hauria estat cobert amb una segona capa de morter de calç, que és l'actual.

---

¹⁹ La coberta de les torres d'època medieval i moderna al Pla de l'Estany respon a diverses solucions tipològiques. En el cas de la Torre de Pujals dels Cavallers, una notable masia fortificada medieval, estariem davant una torre militar d'època gòtica, amb una coberta a l'interior de la torre amb nervadures i claus de volta fetes amb peces de travertí (datable als segles XIV-XV). En el cas de la Torre de Vilafreser (XIII-XIV) la coberta és una volta encofrada de morter amb marques de canyís, però és evident una volta precedent.

²⁰ Els grafitis són habituals a la comarca del Pla de l'Estany. Per exemple, a l'edifici de la Pia Almoïna de Banyoles (Museu Arqueològic Comarcal) han estat identificats un grup de grafitis incisos en el guix, datables la seva majoria a l'època medieval. Representen un cavaller (segle XIV), motius geomètrics o estrelles o les traces probables d'una galera medieval (segle XIV). També a l'anomenada Casa del Lleons de Banyoles s'ha estudiat un repertori iconogràfic de grafitis medievals d'una notable rellevància artística i històrica, tant incisos com pintats amb carbó o bé

En la part central de la cara nord de la torre s'opta trobar un entrant de més d'un metre d'amplada al mur i del qual desconeixem la seva funció.

En la cara oest de la torre es troba una finestra de llinda de pedra, sense festejadors. Aquesta finestra a l'exterior és feta de carreus ben repicats de pedra calcària grisa, amb ampit motllurat i espitllera de tir. A l'interior, els carreus són també de bona factura. La situació del replà d'aquesta finestra ens podria indicar que l'obertura de l'escala al segon pis hauria estat fet un una època posterior²¹.

A la cara de migdia s'obre una segona finestra similar a l'anterior. A l'exterior la finestra és feta amb carreus de pedra calcària grisa, ben repicada, però en aquest cas no té ampit motllurat. En els costats de la finestra apareixen restes de possibles grafits.

Muralla nord-oest

Aquest tram de muralla es conserva en força bon estat de conservació en algun tram. S'observa com la tècnica constructiva consisteix en un mur atalussat, per mitjà d'una banquetta de fonamentació de carreus ben escaiats, on podem comptar fins a tres filades de fonamentació en degradació. Damunt es van col·locar un mur (1 m de potència aprox.) de carreus força ben tallats i rectangulars disposats en filades bastant definides, tots ells units amb morter de calç. Pensem que aquest parament -conservat amb una llargària d'uns 8m aprox. i uns 6m en alçat a la banda sud- seria l'estructura més antiga del castell, datable a tall d'hipòtesi als segles XI- XIII.

Aquest tram només s'observa en la part central, cap a la banda de tramuntana fou refet amb una obra de pedres bastament col·locades, tècnica constructiva que pensem que no seria d'època medieval, si no simplement un mur de terrassament²². En direcció sud, finalitza just on fou alçat un gran contrafort o rafa d'uns 2m d'amplada²³.

---

almagre. S'hi han identificat figures animals (lleons, paons, cavalls ...), escenes bèl·liques, cavallers medievals, motius geomètrics, motius heràldics, construccions militars o bé n vaixell. El conjunt data del segle XIII fins al XX, però el repertori més interessant seria dels segles XIII-XIV. En el cas de la masia de Cal Ferrer a Camós s'han trobat una conjunt d'inscripcions dels segles XVII i XVIII, i fins i tot un vaixell datat de l'any 1690. També s'han trobat recentment uns grafits inèdits a la Torre de Vilafreser, que podrien ser medievals o d'època moderna, segons informació proporciona pel CECB.

²¹ A tall d'hipòtesi, podria haver existit una obertura d'accés interior de menors dimensions oberta a la volta, similar la petita obertura rectangular que podem veure a la volta de la planta baixa. Potser repicant la volta es podria identificar antiga obertura.

²² Al voltant de l'església es poden veure altres murs de terrassament de factura similar que van ser construïts per tal de guanyar superfície entorn de l'església parroquial –per situar el cementiri- o a la masia.

²³ La construcció d'aquest reforç en aquest punt de la muralla no tenia molt sentit a nivell defensiu, ja que forma un angle mort que no era adequat per assegurar una bona defensa. Aquest contrafort exterior pensem que podria haver

A partir d'aquest contrafort el parament és totalment diferent, fet a base de pedres i pedruscall unit amb abundant morter de calç. Aquest tram de muralla de desenvolupament una mica curvilini (2 m de llargària aprox.) no queda del tot clar si s'adossa o bé s'uneix amb la base de la torre oest.

En aquest pany de muralla es pot veure una espitllera, i que va ser aprofitada i malmesa com a sortida a una conducció d'aigua. Més endavant podríem identificar les restes d'una probable segona espitllera de les mateixes característiques, i que caldria comprovar-ne la seva existència²⁴.

Al centre d'aquest pany de muralla medieval es situa una portella medieval d'arc de mig punt adovellada (90 cm de llum aprox.), tapiada actualment. A la cara interna, l'arc és rebaixat i format per set dovelles ben tallades i col·locades. Els brancals de la porta són fets amb carreus ben escairats, on és possible veure els 4 orificis – dos a cada costat dels brancals- de tancament de la primitiva porta de fusta. A la cara exterior de la torre és possible veure la fonamentació de la muralla assentada directament en el subsòl argilós.

Damunt la portella es pot veure una finestra de llinda, oberta probablement al segle XVIII en el pany de muralla medieval. S'hauria de relacionar aquesta finestra amb la masia que aprofità les antigues estructures del castell medieval. A banda i banda de la finestra es poden veure fins a tres espitlleres, les quals podrien ser d'època medieval²⁵.

A la cara externa de la muralla segurament fou adossat i afegit en posterioritat un mur atalussat de blocs col·locats en filades, però sense ésser units amb argamassa. Pensem que la funcionalitat d'aquest mur era aquella de protegir la base del mur assentat en el subsòl argilós, poc compacte²⁶.

---

estat construït quan el castell ja perdé la seva funcionalitat militar, i fou necessari per sostenir una estructura o edifici que es trobava a l'interior de la muralla. Aquesta tipologia de contrafort –conegut com rafa- la podem trobar en moltes masies catalanes per tal d'assegurar els murs exteriors.

²⁴ Si aquesta espitllera avui es troba en un nivell inferior, tot indica que l'antic nivell de circulació del castell al costat nord era molt més baix que l'actual. Per tant, la banda nord del castell fou terraplenat i reomplert de materials en una data imprecisa, tot i que segurament va ser en època moderna quan perdé la seva funcionalitat militar.

²⁵ L'existència d'aquestes espitlleres en un segon nivell, ens pot indicar que la muralla tenia dos nivells de circulació, o bé enganxat a la muralla es trobava un edifici del castell, del qual avui en desconeixem la funció.

²⁶ Precisament en un tall en el terreny, situat a la base de la muralla, on antigament es trobava una fossa de la masia, permet veure el subsòl argilós del terreny, poc compacte. En aquest tall també es pot apreciar un sòl cendrós o grisós

Muralla sud – oest

Pany de muralla entre la pallissa i la porta

Aquest tram de muralla (1m de gruixària aprox.) es troba entre la pallissa i la porta adovellada del castell i mostra moltes refaccions, sobretot en l'alçat. La tècnica constructiva és a base de pedres, sobretot còdols rierencs, units amb argamassa i teules intercalades, protegit amb un mur atalussat en la seva base. En la cara interna, s'han evidenciat algun blocs posats en forma d'espina de peix o *opus spicatum*²⁷. També en la cara interna del mur apareix de forma molt clara l'arrencament d'un arc, enganxat a la cara interna de la muralla. Té uns 50 cm aprox. de gruix i conserva encara la seva imposta de pedra rectangular, bastament motllurada. Aquest arc ens marca un espai o àmbit que antigament hauria estat cobert, i per tant, havia existit un edifici precedent enganxat a la cara interna muralla.

La porta actual d'accés a l'interior del castell i l'església parroquial de Sant Miquel mostra un arc adovellat de mig punt. Per l'estructura conservada, pensem que es tractaria d'una de les portes medievals de la fortificació, tot i que el tram de muralla actual hauria perdut molta alçada. La porta mostra un engruiximent posterior, ja que de forma evident es va adossar un mur que pensem que estaria relacionat amb la edificació d'un àmbit estret i allargat adossat a la muralla, i que hem nomenat com a corredor intern.

L'arc és de mig punt i fet de dovelles ben tallades, bàsicament de pedra sorrenca o gres, però alguna dovella és de pedra calcària grisa, com la clau de volta²⁸. Els brancals són també del mateix material (gres). A l'interior dels brancals es poden veure els orificis originals on s'encaixaven les barres travesses de l'antiga porta de fusta. L'interior de la porta mostra un arc rebaixat, recolzat sobre murs bastits amb carreus ben tallats de pedra i units amb argamassa, un mur que pensem que seria clarament part de la muralla del castell.

Posteriorment, com s'ha dit, s'adossà un mur de factura constructiva diferenciada, i possiblement relacionat amb les obres de reformes del castell com a masia.

---

que podria indicar l'antic nivell de circulació a l'interior del castell, i que només es podria comprovar mercès a una intervenció arqueològica.

²⁷ Aquesta tècnica constructiva se sol datar a l'època alt medieval.

²⁸ Pensem que aquestes dovelles de pedra calcària es podrien identificar amb una refacció que varen tenir algunes parts del castell, i que podríem situar, sempre a tall d'hipòtesi a l'època moderna, quan s'aprecien reformes a la torre oest d'origen – obertura de finestres de tipologia moderna i renaixentista, reparació d'alguns dels carreus cantoners- i part de la muralla del costat est.

L'engruiximent de la porta suposà la construcció d'un segon arc rebaixat de llosetes de travertí i còdols i de factura més tosca que l'anterior.

El corredor intern

Desconeixem la funcionalitat d'aquest corredor intern o àmbit allargat que hauria estat afegit a la cara interna de la muralla. Té una llargària de quasi 9m i la seva amplada és variable, entre 1-1,5m. El mur exterior és poc treballat i té una gruixària poc considerable (50cm). Pensem que en tot cas aquesta estructura no és original del castell, i forma part d'un àmbit creat per funcionalitats agrícoles quan el castell fou convertit en masia a partir del segle XVIII. Part de les estructures del castell medieval van ser aprofitades en la construcció dels nous àmbits de la masia.

La pallissa

L'anàlisi de l'antiga pallissa del mas ens ha aportat algunes hipòtesis sobre estructures precedents, que fins ara no havien estat aclarides del tot. De fet, tot indica que la pallissa es fonamentaria sobre l'antiga muralla del castell. Aquest fet és del tot evident en el mur de llevant de la pallissa, on resulta del tot estrany un canvi en la gruixària del mur. De fet, el mur que aflora de major gruixària, fet amb còdols de rius de majors dimensions i units amb abundant morter de calç, de composició compacte i blanquinosa, ens indicaria un petit tram de muralla del castell per la seva cara interna, reaprofitat en la construcció de la pallissa.

Els blocs més grans corresponen a la banqueta de fonamentació, i per tant, el nivell actual de la pallissa seria conseqüència d'un rebaix del nivell de circulació originari d'època medieval. Aquest mur en alçada té menys gruixària, tot i que es pot observar la mateixa factura de construcció, amb abundant morter de calç compacte i amb algun fragment intercalat de teula. En el tall del mur apareix la tècnica constructiva: dues filades de pedres ben assentades amb un reble intern de pedruscall i morter de calç.

La intervenció arqueològica davant la pallissa ha posat al descobert la continuació d'aquest mur, identificat com la muralla perimetral del castell. La tècnica constructiva és idèntica a les estructures possiblement medievals identificades en la pallissa. També s'ha pogut comprovar com en la cara externa de la muralla fou adossat un mur atalussat de còdols, força ben col·locats en filades. Per tant, tot indicaria que la restauració de la muralla actual davant la carretera C-66 correspon al mur atalussat, que precedia a la muralla, certament situada en una cota superior i avui força malmesa.

A l'exterior les restes d'aquesta muralla perimetral de la pallissa formen un angle definit per carreus angulars ben tallats de pedra sorrenca i de travertí, tot i que en la seva base es pot veure una continuació d'una filada de carreus, i que també podria ser part de la fonamentació o del mur atalussat de la muralla.

Aquest angle d'entrada feia suposar que ens podríem trobar davant les restes d'una torre rectangular i lateral en aquest punt de la muralla, que també protegiria la porta d'entrada al castell, però fins ara les prospeccions arqueològiques no han aclarit la seva planta. Així, amb les dades actuals, tan sols es coneix la prolongació de la muralla. De totes maneres, el mur que transversal a la muralla – i reaprofitat com a mur de fons nord de la pallissa- indicaria una estructura afegida a la cara interna de la muralla, que bé podria ser les restes d'una torre o d'un edifici o construcció que amb les dades actuals resulta difícil de delimitar i d'identificar.

És del tot estrany com la muralla de la banda est no s'imbrica amb l'estructura la reaprofitada a la pallissa, sinó que es pot veure clarament l'acabament del mur de la muralla amb carreus angulars. Posteriorment es va adossar un petit mur o reompliment de prop 20 cm de llargària i 80 cm de gruixària, relacionat amb aquesta probable torre o edifici afegit a la cara interna²⁹.

Aquest mur s'imbrica amb un segon mur transversal ens direcció est – oest (i que podria ser un mur lateral de la torre). Presenta una factura similar de còdols poc desbastats, lligats amb morter de calç compacte i de coloració grisa o blanquinosa, amb fragments de teules per omplir les juntes. La base o fonamentació té major amplada i forma una banqueteta, l'alçat del mur continua amb un mur de menor gruix. En un dels costats del mur existeixen les restes d'una antiga obertura molt malmesa, però que pensem que podria tractar-se d'una espitllera. Al centre del mur apareixen restes d'una antiga obertura, on hi resten les traces dels blocs del brancals de pedra i la llinda, tots ells arrencats. És possible veure a tocar la porta una probable pedra de molí de mà reutilitzada.

L'obertura dona accés a una estructura de quart de cercle. La funcionalitat d'aquesta estructura és avui del tot incerta, tot i que trobem altres estructures similars dins del

---

²⁹ Aquesta probable torre en cap cas seria circular, sinó que es tractaria d'una torre de planta quadrangular o rectangular que caldria comprovar-ne el seu traçat. En qualsevol cas, amb una mínima intervenció arqueològica es podria recuperar el seu possible traçat en planta.

recinte del castell de Palol³⁰. La tècnica constructiva és a base de còdols i blocs de pedra de mida petita i mitjana, majoritàriament de pedra sorrenca, units amb morter de calç i una gran quantitat de fragments de teules i ceràmica entre els espais buits. Entre aquests materials reaprofitats, ens ha sobtat la troballa d'un petit fragment d'*opus signinum*, un procediment constructiu habitual en època romana.

Pany de muralla entre la pallissa i la torre sud

Es conserva un tram de les fortificacions del castell davant de la corba de la carretera C-66 i que s'uneix amb les restes de la torre quadrada sud. Tot i que la muralla ha estat molt refeta i restaurada, pensem que la base es tracta del mur atalussat que protegia la seva base a. Per tant, és de suposar que darrera aquesta estructura hi havia l'alçat de la muralla medieval del castell.

Darrera la muralla es troba un gran espai enjardinat i sense edificis que podria delimitar l'antic pati d'armes del castell. Al centre es troba un pou circular de pedra.

Torre sud

La torre sud es troba molt malmesa és de planta rectangular allargada tal i com han posat al descobert les recents excavacions arqueològiques (setembre - octubre 2008). La torre s'avança respecte el traçat de la muralla feta amb carreus de pedra units amb abundant argamassa. Una hipòtesi seria que la torre fou construïda en època posterior a la muralla, ja que els murs de la torre s'adossen de forma evident en la cara externa de la muralla, avui molt arrasada, però feta amb argamassa i de prop de 1 m de potència.

La seva cara frontal té prop de 7m de llargària (6,5 m), fet que podria indicar que les seves dimensions eren una mica menors a la torre oest. La tècnica constructiva és a base de carreus petits i mitjans de pedra sorrenca de coloració groguenca, bastament escairats, però amb la intenció de formar filades i units amb morter. Es pot veure a la cara exterior l'ús de pedres petites i planeres per formar una filada d'assentament a la part inferior. S'aprecien alguns orificis quadrats necessaris per col·locar la bastida de fusta durant l'obra. A la cara frontal, i lleugerament desplaçades, foren obertes cinc espitlleres allargades i arrengrerades, tipològicament molt similars a les espitlleres frontals de la torre oest. La base seria atalussada, i possiblement el fossat de la muralla es trobaria en un nivell inferior de l'actual traçat de la carretera C-66.

---

³⁰ A destacar que en el mur de tramuntana de l'església de Sant Miquel es pot veure una estructura semicircular adossada. La seva funció era donar accés a la torre campanar sobre la coberta.

La torre avui és escapçada i reomplerta per un rebliment de terra. L'excavació arqueològica ha posat al descobert un nivell de rebliment de terra argilosa, dessota un segon rebliment de terra orgànica de color marró fosc. Sota aquests rebliments de terra, es troben els nivells d'enderroc de coloració grisosa amb pedres i abundants restes teula. Dessota, una capa de reompliment que pensem que, en bona part, podria correspondre al nivell de circulació originari, però caldria sens dubte noves intervencions arqueològiques per documentar la cronologia medieval.

Muralla sud

La muralla de la banda sud està molt malmesa i refeta, i avui és fa difícil resseguir-ne el seu recorregut, que seguiria paral·lela a l'actual traçat de la carretera C-66. Les restes actuals i visibles, més que la muralla pròpiament dita, pensem que podria tractar-se del mur atalussat de la seva base. D'altra banda, el propietari de la casa ens va confirmar que la casa actual es fonamenta per la cara exterior sobre un mur de pedra de notable gruixària, notícia que caldria confirmar en futures intervencions en el castell³¹.

Torre est

Aquesta torre circular (5 m de diàmetre aprox.) de propietat privada, antigament era una de les torres angulars del castell de Palol de Revardit³². La torre antigament tenia major alçada, tot i que avui es conserva la seva planta baixa i la planta pis. D'altra banda, fou escapçada per la seva cara interna, i ha perdut el seu traçat circular complet³³. A l'interior, es pot veure la tècnica constructiva, amb murs fets a base de còdols de riu i pedra sorrenca que descriuen filades força definides, units amb morter de calç. No és habitual la presència de fragments de ceràmica entre les juntes³⁴. A la primera planta, es conserva una única espitllera frontal força malmesa. En el mur circular interior, s'han identificat cinc blocs de pedra, tots ells alienats a la mateixa alçada. En tota probabilitat corresponen als permòdols de pedra que sostenien l'antic

---

³¹ Tot i que aquest mur avui és remolinat, la façana sud de la casa podria aprofitar part de l'antiga muralla de la banda sud del castell de Palol de Revardit.

³² La factura d'aquesta torre recorda enormement a les torres angulars, també circulars, del castell medieval de Rabós de Terri, que en origen en tenia quatre, però que avui només se'n conserven dues de senceres. Les semblances són evident tant en les dimensions de les torres, la seva situació en el pany de muralla, com també en la tècnica constructiva. Sense tampoc excessives dades documentals sobre el castell de Rabós, la seva construcció medieval es podria situar aproximadament entre els segles XIII-XIV.

³³ El retall de la torre és evident en el canvi de parament i de direcció del mur de la torre, tant a l'exterior com a l'interior.

³⁴ El parament exterior de la torre avui s'evidencia com força erosionat degut a la mateixa naturalesa de la pedra.

embigat de fusta de la torre. Finalment les obertures actuals d'accés a la torre són d'obra recent³⁵.

Muralla est

El tram de muralla sud-oest avui forma part d'un jardí de propietat particular. Conservat en la seva base, més que l'estructura de la muralla, es tracta del mur atalussat que protegia la seva base. El mur és bastit a base de pedres petites i mitjanes unides amb terra i sense argamassa. Les filades són molt irregulars. La restauració duta a terme pel propietari actual ha consolidat part d'aquest mur atalussat amb ciment.

Darrera aquest mur atalussat es poden veure les restes de la base de la muralla i part del seu alçat. És fet amb pedra petita i mitjana, sobretot còdols arrodonits, units amb morter de calç i sense marcar filades ben definides. Un orifici de forma quadrada en la muralla podria indicar un punt de suport per la bastida. En el tall del mur, es pot veure la potència aproximada del mur, superior als 60cm de gruix.

Muralla nord –est

Aquest tram de muralla quedava marcat per l'existència d'un notable desnivell en aquesta banda del castell. El desbrossament recent de la vegetació i dels arbres ha permès descobrir i recuperar un altre tram de muralla del castell. Malauradament les arrels han deteriorat de forma rellevant alguna tram d'aquest mur atalussat, que es confirma com la prolongació i continuïtat de la muralla oest. En canvi, en la seva base aquest mur atalussat es conserva en un molt bon estat de conservació, tal i com ha evidenciat la intervenció arqueològica.

La tècnica constructiva és idèntica al mur atalussat i inclinat que apareix en la cara exterior de la muralla, en diversos punts del castell: un mur de pedra petita i mitjana, ben assentat, però unit a base de terra i probablement omplert amb un reble intern també de pedruscall. El notable desnivell des de la base del mur fins a la seva alçada actual (4-5 m aprox. de desnivell) ens feia suposar que antigament en aquest punt del castell, i possiblement en molts punts del recinte emmurallat exterior del castell, hauria existit un fossat excavat en el mateix subsòl argilós.

Precisament la intervenció arqueològica ha posat de manifest que el nivell actual no correspon al nivell d'època medieval, doncs el talús de la muralla encara s'enfonsa varis metres sota el nivell actual, marcant un gran fossat en el costat de tramuntana del castell, per evitar els atacs de l'enemic. El fossat de secció circular va ser excavat

---

³⁵ El propietari ens ha confirmat que les portes d'accés a la torre van ser fetes durant les obres de la casa.

al subsòl argilós, i en el seu interior han estat identificats restes d'enderroc de la muralla del castell.

D'altra banda, al centre del pany de la muralla nord apareix una interessant estructura formada per una alineació de carreus ben tallats i esberlats, units amb abundant argamassa. En tota probabilitat es tracta de l'aflorament d'un mur protegit per aquest mur atalussat i que caldria comprovar-ne la seva funcionalitat. D'entrada, es poden formular dues hipòtesis sobre la seva funcionalitat: la primera seria que ens trobaríem davant la base d'una torre, la segona, i la més probable, la base de la muralla del castell.

Finalment a l'angle del sector nord del castell descriu una forma arrodonida molt pronunciada, una mena de vèrtex que podria ser que fos protegit per una torre, de la qual fins ara no s'ha localitzat la seva fonamentació. La intervenció arqueològica ha posat al descobert una antiga rampa en aquest vèrtex del castell que permetia l'accés a la esplanada actual davant de la masia, amb el seu pou.

5.- TREBALLS REALITZATS I RESULTATS DE LA INTERVENCIÓ

La intervenció arqueològica s'ha realitzat al pati posterior del Castell de Palol, al sud del recinte. Aquesta zona es destinarà a diferents actes socials i culturals realitzats a l'exterior i l'adequació i enjardinament de la zona ha propiciat el control del rebaix de les terres per tal de anivellar i donar pendent cap a l'exterior al terreny actual.

Durant les tasques de control de la maquinària emprada per al moviment de terres, una retro-excavadora mixta amb pala de neteja, s'han localitzat un total de 21 estructures. La major part de les quals són murs, UE 1002, 1003 (muralla i escarpa), els murs 1004,1005, 1007 i 1008, murs que formen part d'un mateix edifici, anomenat sector 1, del qual també s'ha localitzat un paviment , de l'entrada al mur 1007, UE 1016. En aquest sector 1 també s'han localitzat dos rases de fonamentació UE 1020 i 1022, que ens han aportat una cronologia baix medieval als murs 1004 i 1007. Per altra banda, hem documentat els murs 1006 i 1017, dos murs afegits posteriorment al mur 1004.

A la zona nord s'han localitzat els murs 1011, 1012, i l'estructura 1013, que formarien part d'un altre edifici, anomenat sector 2, alhora que faria de límit amb l'accés empedrat UE 1010. El sondeig realitzat a la part superior de la rampa empedrada ens

ha permès localitzar una preparació del paviment UE 1025 i material ceràmic datable en el període baix medieval.

Altres estructures localitzades són les estructures indeterminades UE 1009 i UE 1014, el paviment UE 1015 situat per sobre del mur 1006. I finalment els murs de feixa 1018 i 1019 amb una cronologia clarament posterior a les altres restes.

La intervenció arqueològica ha constatat a banda del control arqueològic dels moviments de terra, en la neteja de les estructures, la realització de 2 sondejors i la documentació fotogràfica, planimètrica i topogràfica del jaciment.

6.- DESCRIPCIÓ DE LES ESTRUCTURES

UE 1002

Mur de factura acurada fet de pedres de mida mitjana i gran, de litologia granítica i calcària. La tècnica constructiva és de doble parament exterior amb reompliment de pedres lligades amb morter de calç. La seva orientació és NO/SE i lligaria amb el pany de muralla localitzat entre la porta i la pallissa fins arribar a la Torre sud.

D'aquest tram s'han pogut documentar 9,35 m de llargada i 1 metre d'amplada màxima. Observem com la muralla queda a 1,5m de separació del mur perimetral actual al costat nord, però a l'extrem sud es perd per sota del mur actual i pensem que en aquest punt devia fer un angle en direcció sud est fins a la Torre sud.

A la muralla se li recolza l'escarpa o talús (UE 1003) a la cara oest, presentant una banquetta que sobresortiria de la muralla i després baixaria de forma atalussada. A l'extrem sud s'observa com se li adossa el mur 1005.

No podem oferir dades sobre la profunditat de la muralla en aquest punt, ni la tècnica de fonamentació, així com tampoc la seva cronologia degut a que no s'ha realitzat la seva excavació. Per tant la seva cronologia és indeterminada.

*UE 1002 vista des del NO
Muralla a l'esquerra*

UE 1003

Mur de factura acurada, format per pedres de mida gran i mitjana, lligades amb morter de calç. S'adossa a la muralla (UE 1002) i tot i que no s'ha excavat s'intueix la forma atalussada ja des de la part superior.

Té orientació NO/SE, i s'han pogut documentar 5,35 m de llargada i una amplada màxima de 0,50 m, es troba més malmesa per la construcció del mur perimetral contemporani que la muralla.

La seva cronologia és indeterminada, degut a que no s'ha excavat.

*UE 1003 vista des del NO
Escarpa a l'esquerra*

UE 1004

Mur de factura acurada, fet amb pedres re aprofitades d'altres llocs, s'observen pedres cantoneres on no caldria i alguna que sembla dovella d'arc. Té orientació NO/SE, i s'han documentat 6,20 m de llargada, 0,80 m d'amplada màxima i una alçada conservada de 0,85m de màxima

No s'observa tota la seva planta degut a que queda seccionat i cobert en part pel mur UE 1006 a l'extrem sud. Presentava rasa de fonamentació (UE 1022) al costat est de la qual se n'ha excavat una part dins el sondeig 1, sense que hagi aparegut material associat

Aquesta estructura sembla el mur principal d'un edifici, i és contemporani en construcció al mur 1007 ja que s'observen cosits en planta. Altres murs se li adossen com el mur 1005. Aquests murs juntament amb el 1008 formarien part d'un mateix edifici diferenciat a l'interior del recinte emmurallat.

La seva cronologia tenint en compte el material aparegut a la rasa de fonamentació del mur 1007 seria baix medieval .

UE 1004 vista des de l'oest

UE 1005

Mur de factura acurada format per pedres lligades amb morter de calç i terra, la mida de les pedres és mitjana i petita i la seva litologia calcària.

Té una orientació E/O, una llargada de 4,5m i una amplada màxima de 0,70m. S'adossa al mur 1004 al seu extrem sud i a la muralla (UE 1002) també al sud-oest.

La seva cronologia és indeterminada degut a que no s'ha realitzat la seva excavació, però seria contemporani o posterior al mur 1004.

UE 1005 vista des de l'oest

UE 1006

Mur format per pedres lligades amb morter de calç, la mida de les pedres és mitjana i petita i de litologia calcària i granítica.

Té una planta més o menys semicircular, amb orientació NO/SO, parteix del final observable del 1004, al qual cobreix, en direcció a la muralla, i a la part SO queda per sota de les restes de l'UE 1015. S'han documentat 5 m de llargada i 0,70 d'amplada màxima.

La funcionalitat de l'estructura i de l'espai que delimita pròpiament dit, és indeterminada, així com la seva cronologia. Únicament podem afirmar que és posterior al mur 1004 i contemporani al mur 1017, ja que es troben cosits.

UE 1006 vista des de l'est

UE 1006 vista des del SO

UE 1007

Mur format per pedres lligades amb morter de calç i terra, la mida de les pedres és mitjana i petita i la seva litologia majoritàriament calcària.

La seva orientació és E/O, i podem observar la seva planta total amb 5,15m de llargada i 0,80m d'amplada màxima, la seva alçada al sondeig 1 és de 0,76m.

Al centre de l'estructura, aproximadament es pot observar una obertura d'entrada amb un esgraó de pedra i part del paviment superior (UE 1016), que sobresurt 0,15m de la part N del mur. Just a la cantonada per la banda N se li adossa la rampa d'accés (UE 1010) i per la banda S el mur 1008.

L'estructura presenta rasa de fonamentació (UE 1020) al costat N, de la qual s'ha excavat una part dins el sondeig 1. El material ceràmic aparegut és força pobre, bàsicament petits fragments de ceràmica reduïda i oxidada, i fragments d'ascles fruit de la talla de les pedres del mur.

Aquest mur està cosit al mur 1004 i per tant són contemporanis. Segons la ceràmica apareguda la seva cronologia seria baix medieval, s. XIII.

UE 1007 vista des del S

UE 1008

Mur format per pedres lligades amb morter de calç i terra. Té una orientació NO/SE i una planta observable de 4,25m de llargada, abans de quedar seccionat pel mur UE 1019, i una amplada de 0,50m de màxima.

Aquesta estructura s'adossa al mur 1007 i formaria part del tancament exterior de l'edifici del sector 1 per la banda est.

La seva cronologia segons l'establerta per al mur 1007 seria també baix medieval.

UE 1008 vista des del sud

UE 1009

Estructura formada per pedres lligades amb morter de calç i terra, la mida de les pedres és gran i mitjana i la seva litologia calcària.

Té una orientació NO/SE, i s'ha pogut documentar una llargada d'1,75m i una amplada màxima de 0,75m. El seu estat de conservació és precari, ja que per la seva posició per sota les pedres de la rampa 1010, ens indica que és anterior i per tant va ser desmuntada com es pot observar a la banda sud.

En quant a la seva funcionalitat, tot i que possiblement es tractés d'un mur, la considerem indeterminada, a l'espera de futures intervencions que ho puguin arribar a confirmar.

De la mateixa manera la seva cronologia resta com a indeterminada.

UE 1009 vista des de l'est

UE 1010

Estructura formada per pedres de mida mitjana i petita, col·locades verticalment per la seva banda més ampla, majoritàriament. Aquestes pedres estan lligades amb terra i algun fragment de morter de calç i formen el paviment d'un accés amb pendent oest/est.

Aquesta rampa empedrada es situa a l'extrem est de l'edifici que constituïa el sector 1 i segurament constituïa un dels accessos al recinte del castell per la banda sud.

S'han documentat 6,25m de llargada i 2,55m d'amplada màxima i darrera del pou d'aigua també s'han localitzat les seves restes però en mal estat de conservació.

El sondeig realitzat a la part superior de la rampa (S2), ens indica que les pedres estaven col·locades sobre una preparació de paviment formada per terres barrejades amb pedres petites i fragments ceràmics i de construcció UE 1025, segurament per facilitar el drenatge per sobre de les argiles naturals.

La ceràmica localitzada en aquests estrats ens indica que aquest accés es situa en època baix medieval, sense que per ara puguem precisar més.

UE 1010 vista des de l'est

UE 1011

Mur de factura molt acurada format per pedres lligades amb morter de calç i terra. Les pedres són de mida gran i mitjana a l'exterior i petita a l'interior, de litologia calcària majoritàriament. La seva planta forma una L amb orientació O/E la part llarga i NO/SE la curta. A la cara sud presenta un parament amb les pedres col·locades en horitzontal i vertical, formant un dibuix, ja que clarament estava a la vista. Se li adossa la rampa d'accés 1010 en aquesta banda, funcionant de límit entre interior i exterior del recinte.

S'han documentat 5,45m de llargada d'est a oest fins els tubs i el pou actual que el cobreixen i/o el seccionen, i més enllà s'han pogut documentar 3,55m. La seva amplada màxima és de 0,80m a la part superior i a la part inferior observada en el tram de llevant té 0,80 la part inferior i 0,75m la superior, potser a mode de banqueta de fonamentació. La part amb orientació NO/SE situada l'extrem oest de l'estructura, té una llargada observable de 1m i una amplada de 0,80m al sud i s'estreny fins a 0,70 a la part observada al nord.

Aquest mur segueix el pendent del terreny natural i funcionaria clarament com a límit amb l'accés exterior mitjançant la rampa. Alhora devia formar part d'una edificació potent, que anomenem sector 2, i de la qual únicament hem pogut observar aquesta estructura i la 1013 que se li adossa.

La seva cronologia resta com a indeterminada tot i que, tenint en compte la cronologia baix medieval de la rampa UE 1010, podem dir que seria anterior a aquesta o contemporània.

UE 1011 vista des de l'Oest

UE 1011 vista del parament des del sud

UE 1011 tram de llevant vista des de l'oest

UE 1012

Mur format per pedres mitjanes i petites lligades amb terra i algun fragment de morter de calç. Es situa just per sota de la jardinera triangular actual i adossat al mur 1011. Sembla un afegit en el moment de construir la rampa que també se li adossa. Té orientació O/E i una llargada de 2,55m i una amplada màxima de 0,60m.

La seva cronologia és medieval indeterminada tot i que per la seva posició seria posterior a la construcció del mur 1011 i anterior o contemporani a la rampa d'accés 1010.

UE 1012 vista des del sud est

UE 1013

Estructura formada per pedres lligades amb morter de calç de planta quadrada, amb 0,50m de llargada i 0,50m d'amplada. S'adossa a la cantonada que forma la L de mur 1011, i tot i que podria semblar un paviment per la seva horitzontalitat, sembla ser el basament d'algun altre tipus d'estructura. La seva cronologia és indeterminada.

UE 1013 vista des de l'est

UE 1014

Estructura indeterminada, de la qual només són visibles tres pedres lligades amb terra i algun fragment de morter de calç, que semblen formar una cara amb una disposició en angle més o menys rodó.

Està coberta per la jardinera triangular actual i sembla tenir una orientació O/E. Les mesures observables són 1,15m de llargada, 0,70m d'amplada i 0,35m d'alçada.

La seva cronologia és indeterminada.

UE 1014 vista des del sud-est

UE 1015

Restes del que semblaria un enllosat de pedres lligades amb terra situades al sud-oest de l'àrea del pati i en part per sobre del mur 1006. Presenta un arrenjerament de les pedres que podria fer pensar en un empedrat col·locat amb aquesta disposició fent un dibuix lineal. Les mesures conservades d'aquesta estructura són de 3m de llargada màxima i 1,5m d'amplada màxima. Es troba en mal estat de conservació.

La seva cronologia és indeterminada.

UE 1015 vista des de l'oest

UE 1016

Paviment de l'entrada situada al mur 1007, que presenta una obertura encaixada en el mur, amb un esgraó. Format per pedres lligades amb morter de calç i terra. Les pedres són de mida gran i de litologia calcària. A la part nord del mur 1007 el paviment de l'entrada sobresurt uns 0,15m i a la part superior es presenta reforçat amb morter de calç.

Les seves mesures de l'entrada són d'1m d'amplada interior i 1,5m exterior, 0,65m de llargada màxima a la part superior del paviment i l'esgraó té 0,30m d'amplada i una alçada de 0,25m .

La seva cronologia seria baix medieval segons el material associat al mur 1007.

UE 1016 vista des del sud

UE 1017

Mur de factura acurada format per pedres lligades amb morter de calç i terra. Les pedres són de mida mitjana i petita i està cosit a 1006 per tant són contemporanis en construcció, tots dos formen part d'unes habitacions annexes al sector 1 construïdes posteriorment.

L'orientació de l'estructura es O/E i les seves mesures són de 3,5m de llargada punt on queda seccionat pel mur 1019 i 0,55m d'amplada màxima.

La seva cronologia és indeterminada.

UE 1017 vista des de l'oest

UE 1018

Mur de factura poc acurada, format per pedres lligades amb terra, presenta la cara sud més treballada que la nord, la tipologia de mur fa pensar en un mur de feixa relacionat amb el mur 1019 al qual s'hi adossa, i formaria part d'un aterracament i/o límit de l'horta existent al castell.

La seva cronologia és indeterminada, però podem afirmar que és posterior a les estructures medievals del sector 1 i 2.

UE 1018 vista des de l'oest

UE 1019

Mur de factura poc acurada, fet de pedres grans, mitjanes i petites, moltes còdols, lligades amb terra i algun fragment de morter de calç, sobretot a la base. Té una llargada considerable i la seva planta es presenta en Ss, des del seu començament al SO amb direcció NE. Es situa per sobre de diferents estructures clarament relacionades amb el recinte del castell i sembla més aviat un mur de feixa situat a la zona d'horta coneguda encara pels habitants de la població.

Les mesures observades són 16,5m de llargada i 0,60m d'amplada màxima, l'alçada observada és de 0,45m.

La seva cronologia és indeterminada, com la del mur 1018 que se li adossa, però podem afirmar que és posterior a les estructures medievals del sector 1 i 2.

UE 1019 vista des del sud-est

UE 1020

Retall al natural per a la rasa de fonamentació del mur 1007, es presenta de forma irregular, ja que el rebliment s'ha escampat per sobre del natural. Per sota s'observa el tall més recte en planta però en pendent fins a la fonamentació del mur.

S'ha excavat únicament la part que ocupa dins del sondeig 1, d'un metre de llargada i presenta 0,45m d'amplada a la part superior. Es trobava reblerta amb la UE 1021 i presentava restes de ceràmica i ascles lítiques fruit de la talla de les pedres durant la construcció del mur.

El material arqueològic recuperat tindria una cronologia baix medieval, possiblement s.XIII-XIV, pendent de confirmació.

UE 1020 fotografia inicial

UE 1020 fotografia final

UE 1022

Retall al natural per a la rasa de fonamentació del mur 1004, s'observa poca amplada, 0,05m. S'ha excavat únicament la part que ocupa dins del sondeig 1, d'un metre de llargada. Es trobava reblerta amb la UE 1023 de la qual no s'ha recuperat cap resta de material arqueològic.

Malgrat això, el material arqueològic recuperat a la UE 1021, rebliment de la rasa de fonamentació del mur 1007, ens pot indicar la cronologia del mur 1004, ja que són

contemporanis, d'aquesta manera podem adscriure'l a una cronologia baix medieval, possiblement s.XIII-XIV, pendent de confirmació.

UE 1022 vista des del NE

UE 1025

Preparació del paviment de la rampa amb terra, pedres petites i restes de ceràmica i material de construcció per facilitar el drenatge de les aigües a la rampa empedrada 1010, a mode de graves per sobre de les argiles naturals. Dins del sondeig 2, realitzat a la part superior de la rampa, s'ha localitzat en la zona on no s'hi conserven pedres de la rampa i també per sota de les pedres que es van aixecar.

El material ceràmic localitzat entre el sediment de l'estrat té una adscripció en època medieval.

UE 1025 vista des del NO

7.- CONCLUSIONS

La intervenció realitzada ha permès localitzar nombroses restes arqueològiques que segurament formaven part del recinte interior del castell en època medieval i moderna. El fet de no haver pogut excavar les estructures fa que no puguem aportar unes dades concloents sobre el jaciment localitzat, únicament podem apuntar algunes hipòtesis sobre la funcionalitat de les estructures i la seva cronologia.

Per una banda hem localitzat un tram de la muralla de ponent, UE 1002, i la part superior del talús que se li adossa (UE 1003). Al costat est de la muralla s'ha localitzat un edifici, sector 1, amb diferents murs de tancament (UE 1004, 1005, 1007, 1008) i una entrada al mur 1007, amb paviment de pedra, UE 1016. A la banda sud de l'edifici per sobre del mur 1004, s'ha localitzat un mur amb planta més o menys semicircular UE 1006 i un mur transversal cosit a aquest, UE 1017, que tot i que són posteriors en construcció al 1004 podrien formar part del mateix edifici, un cop reformat.

El sondeig realitzat a la cantonada nord dels murs 1004 i 1007, on s'hi localitzaren les seves rases de fonamentació, ha proporcionat material ceràmic del s.XIII.

A la zona nord i est del pati s'ha localitzat una rampa empedrada, UE 1010, que constituïria un dels accessos a l'interior del recinte del castell pel sud. Aquesta rampa està delimitada al nord per un mur força potent amb planta en L, UE 1011, que a més de ser una estructura de protecció i defensa de l'entrada segurament també formava part d'un altre edifici, sector 2.

A banda d'aquestes estructures clarament del castell, s'han localitzat dos murs posteriors, UE 1018 i 1019, que semblarien ser murs de feixa i/o aterrossament, construïts en el moment en que la zona meridional es convertí en un hort.

Malgrat la importància que tenen les estructures localitzades per al coneixement del castell pròpiament dit, la major part de les estructures resten amb una funció i una cronologia indeterminada, degut a que no s'ha realitzat la seva excavació. Esperem que en el futur sigui possible realitzar una intervenció arqueològica exhaustiva que permeti obtenir més dades sobre aquest jaciment.

8.- COBRIMENT DE LES ESTRUCTURES I ELIMINACIÓ PARCIAL

El 20 de Gener de 2012 es va realitzar el cobriment de les estructures localitzades durant la darrera intervenció del 2011. Tanmateix, es realitzà l'eliminació parcial dels murs 1004 i 1007, necessària per poder anivellar el terreny.

Aquesta intervenció es realitzà sota control arqueològic amb l'autorització del Director General del Departament de Cultura de la Generalitat.

Els treballs van consistir en el cobriment de les estructures amb geotèxtil i terres, i l'eliminació de 1-2 filades dels murs 1004 i 1007. Durant les tasques no es va localitzar cap altre element arqueològic no documentat anteriorment.

Cobriment de les estructures amb geotèxtil

Eliminació parcial dels murs 1004 i 1007

9. BIBLIOGRAFIA

- **AA.VV.** *Història del Pla de l'Estany*, Diputació de Girona, Girona, 2000.
- **AA.VV.** *El Patrimoni del Pla de l'Estany. Inventari històric i arquitectònic de la comarca*, Consell Comarcal del Pla de l'Estany, Banyoles, 2004.
- **AA.VV.** *Catàleg de monuments i conjunts històric - artístics de Catalunya*, Generalitat de Catalunya, Barcelona, 1990.
- **BOFARULL TERRADES, Manel.** *Origen dels noms geogràfics de Catalunya: pobles, rius, muntanyes*, Cossetània Edicions, Barcelona, 2002.
- **CONSTANS, Lluís G.** *Diplomatari de Banyoles*. Banyoles: Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles, Banyoles, 1985-1993.
- **CONSTANS, Lluís G.** "Documentos medievales sobre el castillo de Rocacorba", *Annals de l'Institut d'Estudis Gironins*, 8, Girona, 1953.
- **COROMINAS, Josep Maria i MARQUÈS, Jaume.** Catálogo monumental de la provincia de Gerona. La comarca de Bañolas, vol. I-III, Diputació de Girona, Girona, 1967-1972.
- **CONSTANS, Lluís G.**, *Manuscrits inèdits de Mossèn Constans. Castells i cases fortes (2)*, "Palol de Revardit", p. 28-33. CECB, Banyoles, 1981.
- **DEL CAMPO JORDÀ, Ferran.** *Castells medievals. 57 Talaies del Gironès i el Pla de l'Estany*, Guies del Patrimoni Comarcal (10), Figueres, 1991, p. 28-29.
- **FULLANA LLOMPART, M.** *Diccionari de l'art dels oficis de la construcció*, Palma de Mallorca, 1974.
- **GIBERT REBULL, Jordi**, "Els *Palatia Septimanis*. Indicis de l'organització territorial andalusina al nord dels Pirineus", *Anuario de Estudios Medievales*, gener – juny 2007, p. 1-26.
- **MIRAMBELL, Enric; NEGRE, Pelai.** "Sentencia arbitral entre Monserrat de Palol, señor de Arenys de Ampurdán y varios labradores de la citada parroquia, 1576", *Institut d'Estudis Gironins*, 5, Girona, 1950, p. 237-263.
- **OLIVA PRAT, Miquel.** "Nuevas estaciones romanas en Riudellots de la Creu, La Mota y Palol de Revardit", *Annals de l'institut d'Estudis Gironins*, 3, 1948, p. 246-251.
- **ZARAGOZA PASCUAL, E.** *Catàleg dels monestirs catalans*, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1997.

Arxius consultats

Arxiu Comarcal del Pla de l'Estany

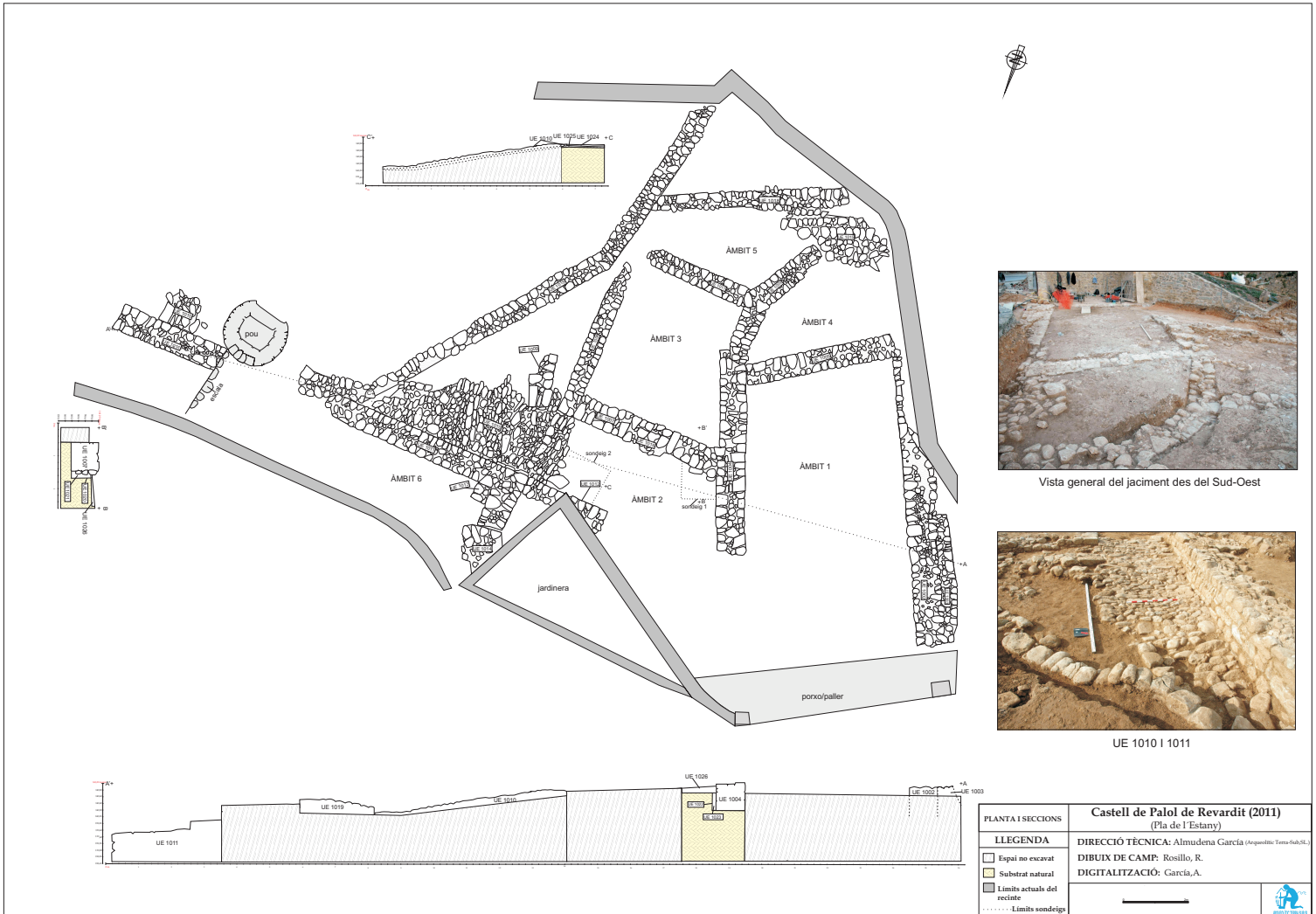
Arxiu Diocesà de Girona

Biblioteca de Catalunya : Inventari de fons i col·leccions documentals de l'Arxiu Històric

ANNEX I

Documentació planimètrica del jaciment

Vista general del jaciment des del Sud-Oest

UE 1010 I 1011

Vista general del jaciment des del Sud-Oest

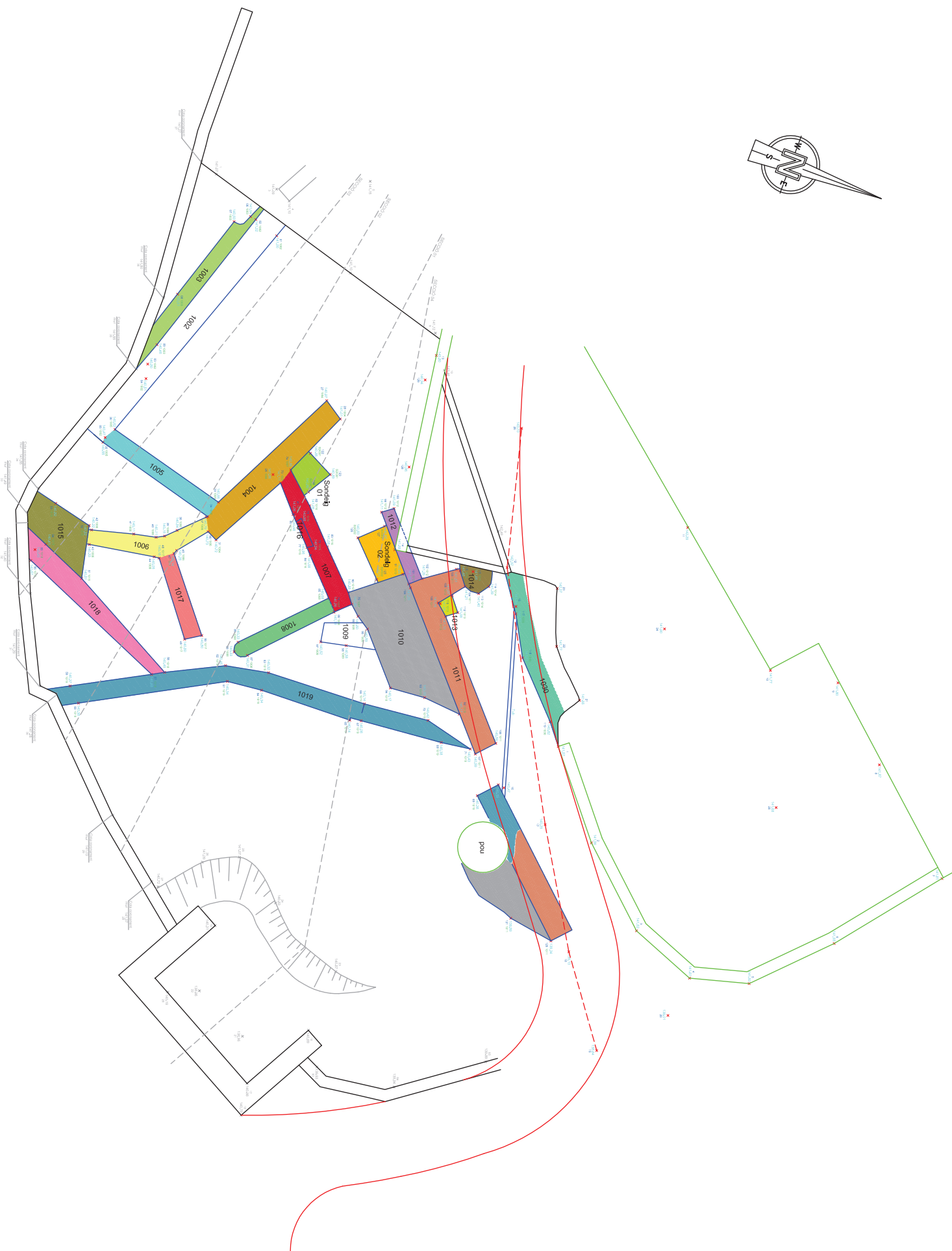
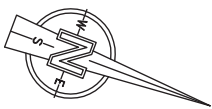
UE 1010 | 1011

PLANTA ESTRUCTURES MEDIEVALS		Castell de Palol de Revardit (2011) (Pla de l'Estanty)	
LLEGENDA		DIRECCIÓ TÈCNICA: Almudena García (Arquelles Terra-Sobirà)	
	Espai no excavat	DIBUIX DE CAMP: Rosillo, R.	
	Substrat natural	DIGITALITZACIÓ: García, A.	
	Ímits actuals del recinte i de l'excavació		
	Ímits sondatges		

ANNEX II

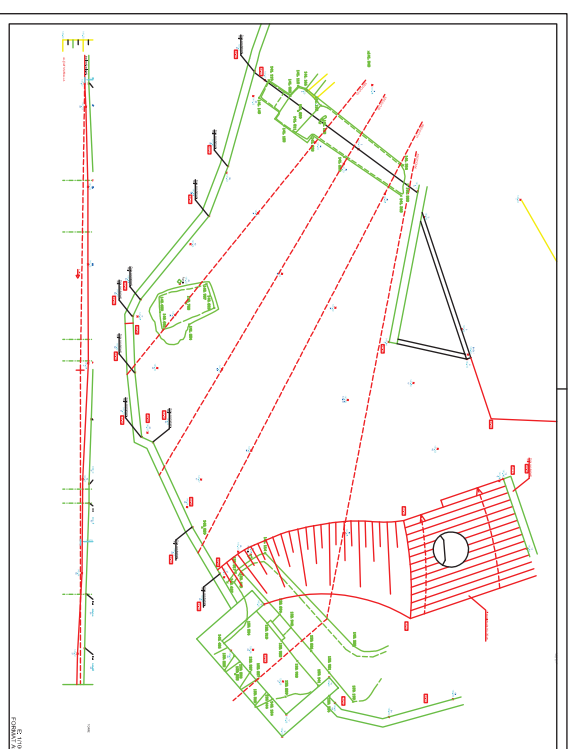
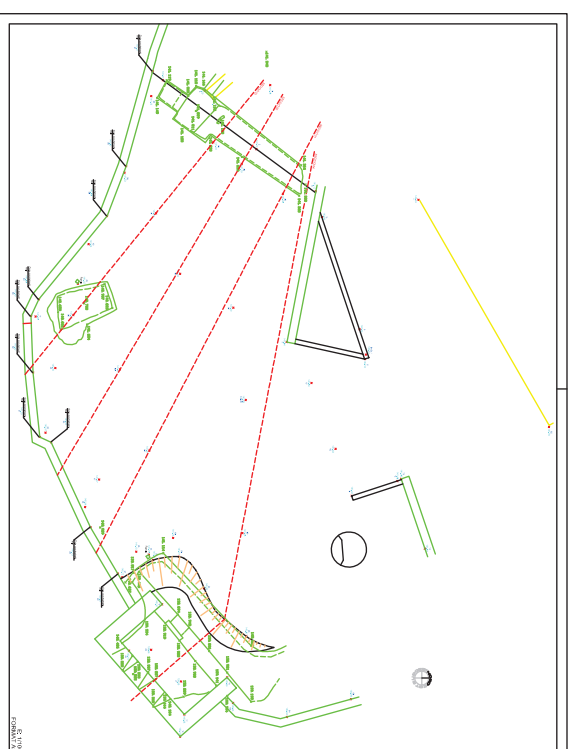
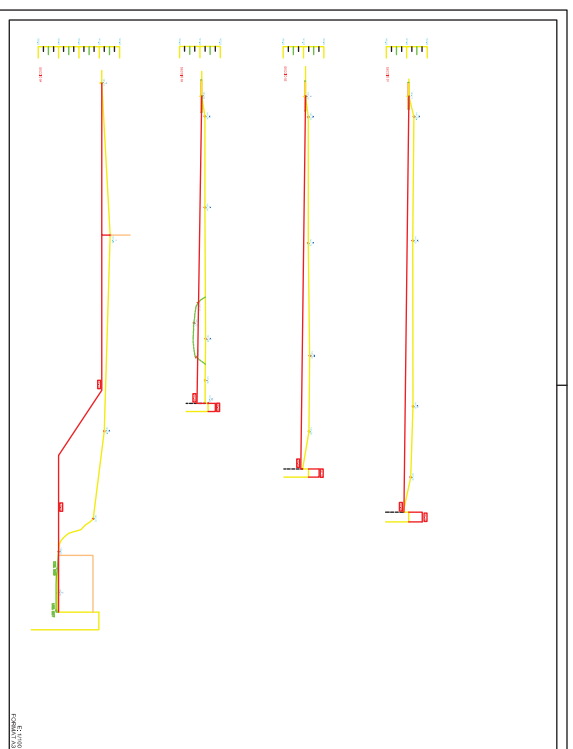
Documentació topogràfica

Documentació topogràfica del projecte d'adequació

Planta i seccions del projecte d'adequació del pati sud del Castell de Palol de Revardit

ANNEX III

Inventari d'UE

Inventari de materials

NOM DE JACIMENT	MUNICIPI	COMARCA	ANY
CASTELL DE PALOL	PALOL DE REWARDIT	PLA DE L'ESTANY	2011

NÚM UE	SIGLA	ÀREA	SECTOR	ÀMBIT	SONDEIG	DOCUMENT PLANIMÈTRIC
1000						SECCIÓ

FOTOGRAFIA DIGITAL	FOTOGRAFIA
NO	

SEDIMENT			
SED COMP	TEXT	NATURA	COLOR
ARGILES+SORRE	FLONJA	HETER	MARRÓ

METÀL·LIC	LÍTIC TAL	ELEM LÍTC	CARBONS	FAUNA
☐	☐	☐	☐	☐

CER MÀ	ELEM BLOCS	COTA MÀX	COTA MIN	GARBELLA
☐	☐	141,39		☐

DESCRIPCIÓ:

nivell superficial compost de terres vegetals i gespa plantada que cobreix tot el pati posterior. La part més alta de 1004 està coberta per aquest.

ESTRUCTURA	MATERIAL

LLARGADA MÀX	LLARGADA MÍN	AMPL MÀX	AMPL MÍN	ALÇ MÀX	ALÇ MÍN

DESCRIPCIÓ 2:

SQ COBERT PER	SQ FARCIT PER	SQ TALLAT PER	SQ SE LI RECOLÇA	SQ IGUAL A

SQ COBREIX	SQ FARCEIX	SQ TALLA	SQ ES RECOLÇA EN	FASE
1004				

INTERPRETACIÓ	ACTIVITAT	TIPUS D'ESTRUCTURA

OBSERVACIONS

CRONOLOGIA

TPQ	TAQ	CRITERIS	DAT FIABILI
XX	XXI		☒

MOSTRE	MOSTRES CARB	SED QUAN L	ALTRES
☐	☐		

REVISAT	DATA	AUTOR FITXA

NOM DE JACIMENT	MUNICIPI	COMARCA	ANY
CASTELL DE PALOL	PALOL DE REVARDIT	PLA DE L'ESTANY	2011

NÚM UE	SIGLA	ÀREA	SECTOR	ÀMBIT	SONDEIG	DOCUMENT PLANIMÈTRICA
1001						SECCIÓ

FOTOGRAFIA DIGITAL	FOTOGRAFIA

SEDIMENT			
SED COMP	TEXT	NATURA	COLOR
ARGILÒS	COMPACTE	HETER	MARRÓ

METÀL·LIC	LÍTIC TAL	ELEM LÍTC	CARBONS	FAUNA
☐	☐	☐	☒	☒

CER MÀ	ELEM BLOCS	COTA MÀX	COTA MÍN	GARBELLA
☒	☒	141,09		☐

DESCRIPCIÓ:

Nivell superficial amb restes d'enderroc, molt compacte que cobreix la majoria d'estructures excepte l'àmbit 2, al nord del mur 1007, que estava cobert directament per 1000

ESTRUCTURA	MATERIAL

LLARGADA MÀX	LLARGADA MÍN	AMPL MÀX	AMPL MÍN	ALÇ MÀX	ALÇ MÍN

DESCRIPCIÓ 2:

SQ COBERT PER	SQ FARCIT PER	SQ TALLAT PER	SQ SE LI RECOLÇA	SQ IGUAL A
1000				

SQ COBREIX	SQ FARCEIX	SQ TALLA	SQ ES RECOLÇA EN	FASE
1002,1003,1004,1005,1008				

INTERPRETACIÓ	ACTIVITAT	TIPUS D'ESTRUCTURA

OBSERVACIONS

CRONOLOGIA

TPQ	TAQ	CRITERIS	DAT FIABILI
			☒

indeterminada, restes ceràmiques des de s.XV a s.XX

MOSTRE	MOSTRES CARB	SED QUAN L	ALTRES
☐	☐		

REVISAT	DATA	AUTOR FITXA

NOM DE JACIMENT	MUNICIPI	COMARCA	ANY
CASTELL DE PALOL	PALOL DE REVARDIT	PLA DE L'ESTANY	2011

NÚM UE	SIGLA	ÀREA	SECTOR	ÀMBIT	SONDEIG	DOCUMENT PLANIMÈTRICA
1002						PLANTA I SECCIÓ

FOTOGRAFIA DIGITAL	FOTOGRAFIA
SI	

SEDIMENT			
SED COMP	TEXT	NATURA	COLOR

METÀL·LIC	LÍTIC TAL	ELEM LÍTC	CARBONS	FAUNA
☐	☐	☐	☐	☐

CER MÀ	ELEM BLOCS	COTA MÀX	COTA MÍN	GARBELLA
☐	☐	141,02		☐

DESCRIPCIÓ:

ESTRUCTURA	MATERIAL
mur	pedres +morter de calç+terra

LLARGADA MÀX	LLARGADA MÍN	AMPL MÀX	AMPL MÍN	ALÇ MÀX	ALÇ MÍN
	9,35	1	0,25		

DESCRIPCIÓ 2:

Mur de factura acurada fet de pedres de mida mitjana i gran, de litologia granítica i calcària. Amb orientació NO/SE. Se li recolza el talús i el mur 1005 se li adossa.

SQ COBERT PER	SQ FARCIT PER	SQ TALLAT PER	SQ SE LI RECOLÇA	SQ IGUAL A
1001,1005		mur contempora	1003, 1005	

SQ COBREIX	SQ FARCEIX	SQ TALLA	SQ ES RECOLÇA EN	FASE

INTERPRETACIÓ	ACTIVITAT	TIPUS D'ESTRUCTURA
	defensiva	Muralla

OBSERVACIONS
continuació de la muralla i parament de la torre de ponent, separada del mur contemporani del recinte tot i que semblaria coincidir amb aquest en el punt que es perd per sota.

CRONOLOGIA

TPQ	TAQ	CRITERIS	DAT FIABILI
			☐

Indeterminada, no s'ha excavat

MOSTRE	MOSTRES CARB	SED QUAN L	ALTRES
☐	☐		

REVISAT	DATA	AUTOR FITXA

NOM DE JACIMENT	MUNICIPI	COMARCA	ANY
CASTELL DE PALOL	PALOL DE REVARDIT	PLA DE L'ESTANY	2011

NÚM UE	SIGLA	ÀREA	SECTOR	ÀMBIT	SONDEIG	DOCUMENT PLANIMÈTRICA
1003	CPRV.1003					P I S

FOTOGRAFIA DIGITAL	FOTOGRAFIA
SI	

SEDIMENT			
SED COMP	TEXT	NATURA	COLOR

METÀL·LIC	LÍTIC TAL	ELEM LÍTC	CARBONS	FAUNA
☐	☐	☐	☐	☐

CER MÀ	ELEM BLOCS	COTA MÀX	COTA MIN	GARBELLA
☐	☐	141,02		☐

DESCRIPCIÓ:

ESTRUCTURA	MATERIAL
MUR ATALUSSAT	pedres +morter de calç

LLARGADA MÀX	LLARGADA MÍN	AMPL MÀX	AMPL MÍN	ALÇ MÀX	ALÇ MÍN
	5,25		0,50		

DESCRIPCIÓ 2:

Mur atalussat adossat a la muralla. Té orientació NO/SE.

SQ COBERT PER	SQ FARCIT PER	SQ TALLAT PER	SQ SE LI RECOLÇA	SQ IGUAL A
1001		mur contempora		

SQ COBREIX	SQ FARCEIX	SQ TALLA	SQ ES RECOLÇA EN	FASE
			1002	

INTERPRETACIÓ	ACTIVITAT	TIPUS D'ESTRUCTURA
	defensiva	escarpa,TALÚS

OBSERVACIONS

CRONOLOGIA

TPQ	TAQ	CRITERIS	DAT FIABILI
			☐

MOSTRE	MOSTRES CARB	SED QUAN L	ALTRES
☐	☐		

REVISAT	DATA	AUTOR FITXA

NOM DE JACIMENT	MUNICIPI	COMARCA	ANY
CASTELL DE PALOL	PALOL DE REVARDIT	PLA DE L'ESTANY	2011

NÚM UE	SIGLA	ÀREA	SECTOR	ÀMBIT	SONDEIG	DOCUMENT PLANIMÈTRICA
1004	CPRV'11.100		1	1,2,3	1	PLANTA I SECCIÓ

FOTOGRAFIA DIGITAL	FOTOGRAFIA
SI	

SEDIMENT			
SED COMP	TEXT	NATURA	COLOR

METÀL·LIC	LÍTIC TAL	ELEM LÍTC	CARBONS	FAUNA
☐	☐	☐	☐	☐

CER MÀ	ELEM BLOCS	COTA MÀX	COTA MÍN	GARBELLA
☐	☐	141,15	140,25	☐

DESCRIPCIÓ:

ESTRUCTURA	MATERIAL
MUR	pedres+morter de calç+terra

LLARGADA MÀX	LLARGADA MÍN	AMPL MÀX	AMPL MÍN	ALÇ MÀX	ALÇ MÍN
	6,20	0,80m			

DESCRIPCIÓ 2:

SQ COBERT PER	SQ FARCIT PER	SQ TALLAT PER	SQ SE LI RECOLÇA	SQ IGUAL A
1000,1001 i 1006		1006	1007,1005	

SQ COBREIX	SQ FARCEIX	SQ TALLA	SQ ES RECOLÇA EN	FASE

INTERPRETACIÓ	ACTIVITAT	TIPUS D'ESTRUCTURA
	habitació	mur

OBSERVACIONS

CRONOLOGIA

TPQ	TAQ	CRITERIS	DAT FIABILI
			☐

indeterminada. és contemporani en construcció al mur 1005, ja que s'observen cosits no adossat, en canvi 1007 se li adossa clarament.

MOSTRE	MOSTRES CARB	SED QUAN L	ALTRES
☐	☐		

REVISAT	DATA	AUTOR FITXA

NOM DE JACIMENT	MUNICIPI	COMARCA	ANY
CASTELL DE PALOL	PALOL DE REVARDIT	PLA DE L'ESTANY	2011

NÚM UE	SIGLA	ÀREA	SECTOR	ÀMBIT	SONDEIG	DOCUMENT PLANIMÈTRICA
1005	CPRV'11.100		1	1,4		Planta I Secció

FOTOGRAFIA DIGITAL	FOTOGRAFIA
SI	

SEDIMENT			
SED COMP	TEXT	NATURA	COLOR

METÀL·LIC	LÍTIC TAL	ELEM LÍTC	CARBONS	FAUNA
☐	☐	☐	☐	☐

CER MÀ	ELEM BLOCS	COTA MÀX	COTA MIN	GARBELLA
☐	☐	140,74		☐

DESCRIPCIÓ:

ESTRUCTURA	MATERIAL
MUR	pedres+morter de calç+terra

LLARGADA MÀX	LLARGADA MÍN	AMPL MÀX	AMPL MÍN	ALÇ MÀX	ALÇ MÍN
4,5		0,70			

DESCRIPCIÓ 2:

Mur adossat a 1004, amb orientació E/O, s'adossa també a la muralla. Forma part de l'edifici que forma el sector 1.

SQ COBERT PER	SQ FARCIT PER	SQ TALLAT PER	SQ SE LI RECOLÇA	SQ IGUAL A
1001				

SQ COBREIX	SQ FARCEIX	SQ TALLA	SQ ES RECOLÇA EN	FASE
			1004 i 1002	

INTERPRETACIÓ	ACTIVITAT	TIPUS D'ESTRUCTURA
	mur habitació	mur

OBSERVACIONS
forma part del recinte que compren el sector 1.

CRONOLOGIA

TPQ	TAQ	CRITERIS	DAT FIABILI
			☐

indeterminada

MOSTRE	MOSTRES CARB	SED QUAN L	ALTRES
☐	☐		

REVISAT	DATA	AUTOR FITXA

NOM DE JACIMENT	MUNICIPI	COMARCA	ANY
CASTELL DE PALOL	PALOL DE REVARDIT	PLA DE L'ESTANY	2011

NÚM UE	SIGLA	ÀREA	SECTOR	ÀMBIT	SONDEIG	DOCUMENT PLANIMÈTRICA
1006	CPRV'11.100			4		Planta

FOTOGRAFIA DIGITAL	FOTOGRAFIA
SI	

SEDIMENT			
SED COMP	TEXT	NATURA	COLOR

METÀL·LIC	LÍTIC TAL	ELEM LÍTC	CARBONS	FAUNA
☐	☐	☐	☐	☐

CER MÀ	ELEM BLOCS	COTA MÀX	COTA MÍN	GARBELLA
☐	☐	140,75	140,46	☐

DESCRIPCIÓ:

ESTRUCTURA	MATERIAL
MUR	pedres +morter de calç

LLARGADA MÀX	LLARGADA MÍN	AMPL MÀX	AMPL MÍN	ALÇ MÀX	ALÇ MÍN
	5	0,70			

DESCRIPCIÓ 2:

mur amb orientació NO/SO, amb planta més o menys semicircular, parteix del final observable del 1004, que el cobreix i a la part SO, queda per sota de les restes de l'enderroc. És contemporani a 1017, estan cosits.

SQ COBERT PER	SQ FARCIT PER	SQ TALLAT PER	SQ SE LI RECOLÇA	SQ IGUAL A
1001			1017	

SQ COBREIX	SQ FARCEIX	SQ TALLA	SQ ES RECOLÇA EN	FASE
1004		1004		

INTERPRETACIÓ	ACTIVITAT	TIPUS D'ESTRUCTURA
		mur

OBSERVACIONS
funció indeterminada

CRONOLOGIA

TPQ	TAQ	CRITERIS	DAT FIABILI
			☐

indeterminada

MOSTRE	MOSTRES CARB	SED QUAN L	ALTRES
☐	☐		

REVISAT	DATA	AUTOR FITXA

NOM DE JACIMENT	MUNICIPI	COMARCA	ANY
CASTELL DE PALOL	PALOL DE REVARDIT	PLA DE L'ESTANY	2011

NÚM UE	SIGLA	ÀREA	SECTOR	ÀMBIT	SONDEIG	DOCUMENT PLANIMÈTRICA
1007	CPRV'11.100		1	2,3	1	planta i secció

FOTOGRAFIA DIGITAL	FOTOGRAFIA
si	

SEDIMENT			
SED COMP	TEXT	NATURA	COLOR

METÀL·LIC	LÍTIC TAL	ELEM LÍTC	CARBONS	FAUNA
☐	☐	☐	☐	☐

CER MÀ	ELEM BLOCS	COTA MÀX	COTA MÍN	GARBELLA
☐	☐	141,16	140,60	☐

DESCRIPCIÓ:

ESTRUCTURA	MATERIAL
mur	pedres + morter de ca lç+terra

LLARGADA MÀX	LLARGADA MÍN	AMPL MÀX	AMPL MÍN	ALÇ MÀX	ALÇ MÍN
5,15		0,80			0,76

DESCRIPCIÓ 2:

Mur amb orientació E/O, cosit amb 1004, presenta una obertura d'entrada (UE 1016)

SQ COBERT PER	SQ FARCIT PER	SQ TALLAT PER	SQ SE LI RECOLÇA	SQ IGUAL A
1000 i 1001			1008,1010	

SQ COBREIX	SQ FARCEIX	SQ TALLA	SQ ES RECOLÇA EN	FASE

INTERPRETACIÓ	ACTIVITAT	TIPUS D'ESTRUCTURA
	mur exterior, habitació	mur

OBSERVACIONS

CRONOLOGIA

TPQ	TAQ	CRITERIS	DAT FIABILI
XIII	XIV	ceràmic	☐

MOSTRE	MOSTRES CARB	SED QUAN L	ALTRES
☐	☐		

REVISAT	DATA	AUTOR FITXA

NOM DE JACIMENT	MUNICIPI	COMARCA	ANY
CASTELL DE PALOL	PALOL DE REVARDIT	PLA DE L'ESTANY	2011

NÚM UE	SIGLA	ÀREA	SECTOR	ÀMBIT	SONDEIG	DOCUMENT PLANIMÈTRICA
1008	CPRV'11.100		1	3		planta

FOTOGRAFIA DIGITAL	FOTOGRAFIA

SEDIMENT			
SED COMP	TEXT	NATURA	COLOR

METÀL·LIC	LÍTIC TAL	ELEM LÍTC	CARBONS	FAUNA
☐	☐	☐	☐	☐

CER MÀ	ELEM BLOCS	COTA MÀX	COTA MIN	GARBELLA
☐	☐	140,60		☐

DESCRIPCIÓ:

ESTRUCTURA	MATERIAL
mur	pedres+morter de calç

LLARGADA MÀX	LLARGADA MÍN	AMPL MÀX	AMPL MÍN	ALÇ MÀX	ALÇ MÍN
4,25		0,60	0,35		

DESCRIPCIÓ 2:

Mur amb orientació NO/SE. Adossat a 1007

SQ COBERT PER	SQ FARCIT PER	SQ TALLAT PER	SQ SE LI RECOLÇA	SQ IGUAL A
1001		1019		

SQ COBREIX	SQ FARCEIX	SQ TALLA	SQ ES RECOLÇA EN	FASE
			1007	

INTERPRETACIÓ	ACTIVITAT	TIPUS D'ESTRUCTURA
	habitació	mur

OBSERVACIONS

CRONOLOGIA

TPQ	TAQ	CRITERIS	DAT FIABILI
			☐

indeterminada, possible, s.XIII-XIV, segons cronologia 1007.

MOSTRE	MOSTRES CARB	SED QUAN L	ALTRES
☐	☐		

REVISAT	DATA	AUTOR FITXA

NOM DE JACIMENT	MUNICIPI	COMARCA	ANY
CASTELL DE PALOL	PALOL DE REVARDIT	PLA DE L'ESTANY	2011

NÚM UE	SIGLA	ÀREA	SECTOR	ÀMBIT	SONDEIG	DOCUMENT PLANIMÈTRICA
1009						planta

FOTOGRAFIA DIGITAL	FOTOGRAFIA
si	

SEDIMENT			
SED COMP	TEXT	NATURA	COLOR

METÀL·LIC	LÍTIC TAL	ELEM LÍTC	CARBONS	FAUNA
☐	☐	☐	☐	☐

CER MÀ	ELEM BLOCS	COTA MÀX	COTA MIN	GARBELLA
☐	☐	140,50		☐

DESCRIPCIÓ:

ESTRUCTURA	MATERIAL
possible mur	pedres+morter de calç

LLARGADA MÀX	LLARGADA MÍN	AMPL MÀX	AMPL MÍN	ALÇ MÀX	ALÇ MÍN
	1,75	0,75	0,45		

DESCRIPCIÓ 2:

estructura indeterminada situada a l'est de 1008, estroba poc conservada i coberta per l'empedrat de la rampa 1010 i seccionada.

SQ COBERT PER	SQ FARCIT PER	SQ TALLAT PER	SQ SE LI RECOLÇA	SQ IGUAL A
1001 i 1010		1001		

SQ COBREIX	SQ FARCEIX	SQ TALLA	SQ ES RECOLÇA EN	FASE

INTERPRETACIÓ	ACTIVITAT	TIPUS D'ESTRUCTURA
	indeterminada	indeterminada

OBSERVACIONS

CRONOLOGIA

TPQ	TAQ	CRITERIS	DAT FIABILI
			☐

indeterminada

MOSTRE	MOSTRES CARB	SED QUAN L	ALTRES
☐	☐		

REVISAT	DATA	AUTOR FITXA

NOM DE JACIMENT	MUNICIPI	COMARCA	ANY
CASTELL DE PALOL	PALOL DE REVARDIT	PLA DE L'ESTANY	2011

NÚM UE	SIGLA	ÀREA	SECTOR	ÀMBIT	SONDEIG	DOCUMENT PLANIMÈTRICA
1010					2	

FOTOGRAFIA DIGITAL	FOTOGRAFIA
Si	

SEDIMENT			
SED COMP	TEXT	NATURA	COLOR

METÀL·LIC	LÍTIC TAL	ELEM LÍTC	CARBONS	FAUNA
☐	☐	☐	☐	☐

CER MÀ	ELEM BLOCS	COTA MÀX	COTA MIN	GARBELLA
☐	☐	140,90		☐

DESCRIPCIÓ:

ESTRUCTURA	MATERIAL
rampa d'accés	pedres+terra

LLARGADA MÀX	LLARGADA MÍN	AMPL MÀX	AMPL MÍN	ALÇ MÀX	ALÇ MÍN
6,25-1,50		2,55	0,50		

DESCRIPCIÓ 2:

Accés amb pendent oest/est, amb paviment format per pedres col.locades verticalment, lligades amb terra. Les pedres són de mida mitjana i petita i majoritàriament calcàries.

SQ COBERT PER	SQ FARCIT PER	SQ TALLAT PER	SQ SE LI RECOLÇA	SQ IGUAL A
1001		pou		

SQ COBREIX	SQ FARCEIX	SQ TALLA	SQ ES RECOLÇA EN	FASE
1025,1009			1011, 1007, 1012	

INTERPRETACIÓ	ACTIVITAT	TIPUS D'ESTRUCTURA
	Accés	rampa empedrada

OBSERVACIONS
un dels possibles accessos al recinte del castell en època medieval

CRONOLOGIA

TPQ	TAQ	CRITERIS	DAT FIABILI
			☒

medieval

MOSTRE	MOSTRES CARB	SED QUAN L	ALTRES
☐	☐		

REVISAT	DATA	AUTOR FITXA

NOM DE JACIMENT	MUNICIPI	COMARCA	ANY
CASTELL DE PALOL	PALOL DE REVARDIT	PLA DE L'ESTANY	2011

NÚM UE	SIGLA	ÀREA	SECTOR	ÀMBIT	SONDEIG	DOCUMENT PLANIMÈTRICA
1011				6	2	planta i secció

FOTOGRAFIA DIGITAL	FOTOGRAFIA
si	

SEDIMENT			
SED COMP	TEXT	NATURA	COLOR

METÀL·LIC	LÍTIC TAL	ELEM LÍTC	CARBONS	FAUNA
☐	☐	☐	☐	☐

CER MÀ	ELEM BLOCS	COTA MÀX	COTA MÍN	GARBELLA
☐	☐	141,30	140,85	☐

DESCRIPCIÓ:

ESTRUCTURA	MATERIAL
Mur	pedres+morter de calç i terra

LLARGADA MÀX	LLARGADA MÍN	AMPL MÀX	AMPL MÍN	ALÇ MÀX	ALÇ MÍN
	5,40-3,55/ 1m	0,80	0,75		0,45

DESCRIPCIÓ 2:

Mur de planta en L, de factura molt acurada amb orientació O/E la part llarga i NO/SE la curta, al sud presenta un parament amb les pedres col.locades en horitzontal i vertical, clarament estava a la vista ja que limita amb la rampa d'accés. Segueix el pendent del terreny natural.

SQ COBERT PER	SQ FARCIT PER	SQ TALLAT PER	SQ SE LI RECOLÇA	SQ IGUAL A
1001		pou	1010,1012,1013	

SQ COBREIX	SQ FARCEIX	SQ TALLA	SQ ES RECOLÇA EN	FASE

INTERPRETACIÓ	ACTIVITAT	TIPUS D'ESTRUCTURA
	límit	mur edificació

OBSERVACIONS
cota màxima i mínima recollides al mateix punt, el mur fa pendent i tant la màxima com la mínima baixen.

CRONOLOGIA

TPQ	TAQ	CRITERIS	DAT FIABILI
			☐

Medieval indeterminada

MOSTRE	MOSTRES CARB	SED QUAN L	ALTRES
☐	☐		

REVISAT	DATA	AUTOR FITXA

NOM DE JACIMENT	MUNICIPI	COMARCA	ANY
CASTELL DE PALOL	PALOL DE REVARDIT	PLA DE L'ESTANY	2011

NÚM UE	SIGLA	ÀREA	SECTOR	ÀMBIT	SONDEIG	DOCUMENT PLANIMÈTRICA
1012				6	1	PLANTA

FOTOGRAFIA DIGITAL	FOTOGRAFIA
SI	

SEDIMENT			
SED COMP	TEXT	NATURA	COLOR

METÀL·LIC	LÍTIC TAL	ELEM LÍTC	CARBONS	FAUNA
☐	☐	☐	☐	☐

CER MÀ	ELEM BLOCS	COTA MÀX	COTA MÍN	GARBELLA
☐	☐	141,30	141	☐

DESCRIPCIÓ:

ESTRUCTURA	MATERIAL
Mur	pedres+terra

LLARGADA MÀX	LLARGADA MÍN	AMPL MÀX	AMPL MÍN	ALÇ MÀX	ALÇ MÍN
2,55		0,60		0,45	

DESCRIPCIÓ 2:

Mur format per pedres mitjanes i petites lligades amb terra i algun fragment de morter de calç. Té orientació E/O i es situa just per sota de la jardinera triangular actual i adossat al mur 1011. Sembla un afegit en el moment de construir la rampa que també se li adossa.

SQ COBERT PER	SQ FARCIT PER	SQ TALLAT PER	SQ SE LI RECOLÇA	SQ IGUAL A
1000		jardinera	1010	

SQ COBREIX	SQ FARCEIX	SQ TALLA	SQ ES RECOLÇA EN	FASE
			1011	

INTERPRETACIÓ	ACTIVITAT	TIPUS D'ESTRUCTURA
		mur

OBSERVACIONS

CRONOLOGIA

TPQ	TAQ	CRITERIS	DAT FIABILI
			☐

MOSTRE	MOSTRES CARB	SED QUAN L	ALTRES
☐	☐		

REVISAT	DATA	AUTOR FITXA

NOM DE JACIMENT	MUNICIPI	COMARCA	ANY
CASTELL DE PALOL	PALOL DE REVARDIT	PLA DE L'ESTANY	2011

NÚM UE	SIGLA	ÀREA	SECTOR	ÀMBIT	SONDEIG	DOCUMENT PLANIMÈTRICA
1013				6		Planta

FOTOGRAFIA DIGITAL	FOTOGRAFIA
si	

SEDIMENT			
SED COMP	TEXT	NATURA	COLOR

METÀL·LIC	LÍTIC TAL	ELEM LÍTC	CARBONS	FAUNA
☐	☐	☐	☐	☐

CER MÀ	ELEM BLOCS	COTA MÀX	COTA MIN	GARBELLA
☐	☐	141,25		☐

DESCRIPCIÓ:

ESTRUCTURA	MATERIAL
indeterminada	pedres+morter de calç

LLARGADA MÀX	LLARGADA MÍN	AMPL MÀX	AMPL MÍN	ALÇ MÀX	ALÇ MÍN
0,50		,50			

DESCRIPCIÓ 2:

estructura adossada a la cantonada que forma la L de mur 1011, amb planta més o menys quadrada.

SQ COBERT PER	SQ FARCIT PER	SQ TALLAT PER	SQ SE LI RECOLÇA	SQ IGUAL A
1001				

SQ COBREIX	SQ FARCEIX	SQ TALLA	SQ ES RECOLÇA EN	FASE
			1011	

INTERPRETACIÓ	ACTIVITAT	TIPUS D'ESTRUCTURA
	indeterminada	

OBSERVACIONS

CRONOLOGIA

TPQ	TAQ	CRITERIS	DAT FIABILI
			☐

indeterminada

MOSTRE	MOSTRES CARB	SED QUAN L	ALTRES
☐	☐		

REVISAT	DATA	AUTOR FITXA

NOM DE JACIMENT	MUNICIPI	COMARCA	ANY
CASTELL DE PALOL	PALOL DE REVARDIT	PLA DE L'ESTANY	2011

NÚM UE	SIGLA	ÀREA	SECTOR	ÀMBIT	SONDEIG	DOCUMENT PLANIMÈTRICA
1014				6		planta

FOTOGRAFIA DIGITAL	FOTOGRAFIA
si	

SEDIMENT			
SED COMP	TEXT	NATURA	COLOR

METÀL·LIC	LÍTIC TAL	ELEM LÍTC	CARBONS	FAUNA
☐	☐	☐	☐	☐

CER MÀ	ELEM BLOCS	COTA MÀX	COTA MÍN	GARBELLA
☐	☐	141,47		☐

DESCRIPCIÓ:

ESTRUCTURA	MATERIAL
indeterminada	pedres+terra

LLARGADA MÀX	LLARGADA MÍN	AMPL MÀX	AMPL MÍN	ALÇ MÀX	ALÇ MÍN
1,15		0,75		0,35	

DESCRIPCIÓ 2:

Restes del que semblaria una estructura realitzada amb pedres lligades amb morter de calç, que ha estat seccionada i parcialment destruïda. Sembla tenir una orientació O/E.

SQ COBERT PER	SQ FARCIT PER	SQ TALLAT PER	SQ SE LI RECOLÇA	SQ IGUAL A
1001		mur contemporà		

SQ COBREIX	SQ FARCEIX	SQ TALLA	SQ ES RECOLÇA EN	FASE
1011				

INTERPRETACIÓ	ACTIVITAT	TIPUS D'ESTRUCTURA
	indeterminada	indeterminada

OBSERVACIONS

CRONOLOGIA

TPQ	TAQ	CRITERIS	DAT FIABILI
			☐

indeterminada

MOSTRE	MOSTRES CARB	SED QUAN L	ALTRES
☐	☐		

REVISAT	DATA	AUTOR FITXA

NOM DE JACIMENT	MUNICIPI	COMARCA	ANY
CASTELL DE PALOL	PALOL DE REVARDIT	PLA DE L'ESTANY	2011

NÚM UE	SIGLA	ÀREA	SECTOR	ÀMBIT	SONDEIG	DOCUMENT PLANIMÈTRICA
1015						planta

FOTOGRAFIA DIGITAL	FOTOGRAFIA
si	

SEDIMENT			
SED COMP	TEXT	NATURA	COLOR

METÀL·LIC	LÍTIC TAL	ELEM LÍTC	CARBONS	FAUNA
☐	☐	☐	☐	☐

CER MÀ	ELEM BLOCS	COTA MÀX	COTA MIN	GARBELLA
☐	☐	141,58		☐

DESCRIPCIÓ:

ESTRUCTURA	MATERIAL
enllosat-indeterminada	pedres+terra.

LLARGADA MÀX	LLARGADA MÍN	AMPL MÀX	AMPL MÍN	ALÇ MÀX	ALÇ MÍN
3		1,5			

DESCRIPCIÓ 2:

Restes del que semblaria un enllosat de pedres lligades amb terra situades al sud-oest de l'àrea del pati i en part per sobre del mur 1006. Presenta un arrencament de les pedres que podria fer pensar en un mur o un empedrat col.locat amb aquesta disposició fent un dibuix linial, es troba en mal estat de conservació.

SQ COBERT PER	SQ FARCIT PER	SQ TALLAT PER	SQ SE LI RECOLÇA	SQ IGUAL A
1001				

SQ COBREIX	SQ FARCEIX	SQ TALLA	SQ ES RECOLÇA EN	FASE
1006				

INTERPRETACIÓ	ACTIVITAT	TIPUS D'ESTRUCTURA
	INDETERMINADA-ENLLOSAT	INDETERMINADA-PAVIMENT

OBSERVACIONS

CRONOLOGIA

TPQ	TAQ	CRITERIS	DAT FIABILI
			☐

INDETERMINADA

MOSTRE	MOSTRES CARB	SED QUAN L	ALTRES
☐	☐		

REVISAT	DATA	AUTOR FITXA

NOM DE JACIMENT	MUNICIPI	COMARCA	ANY
CASTELL DE PALOL	PALOL DE REVARDIT	PLA DE L'ESTANY	2011

NÚM UE	SIGLA	ÀREA	SECTOR	ÀMBIT	SONDEIG	DOCUMENT PLANIMÈTRICA
1016				3		planta

FOTOGRAFIA DIGITAL	FOTOGRAFIA
si	

SEDIMENT			
SED COMP	TEXT	NATURA	COLOR

METÀL·LIC	LÍTIC TAL	ELEM LÍTC	CARBONS	FAUNA
☐	☐	☐	☐	☐

CER MÀ	ELEM BLOCS	COTA MÀX	COTA MIN	GARBELLA
☐	☐	141,02		☐

DESCRIPCIÓ:

ESTRUCTURA	MATERIAL
paviment entrada	pedres+morter de calç+terra

LLARGADA MÀX	LLARGADA MÍN	AMPL MÀX	AMPL MÍN	ALÇ MÀX	ALÇ MÍN
1,50	1	0,65	0,30		

DESCRIPCIÓ 2:

Paviment de l'entrada situada al mur 1007, que presenta una obertura encaixada en el mur amb un esgraó

SQ COBERT PER	SQ FARCIT PER	SQ TALLAT PER	SQ SE LI RECOLÇA	SQ IGUAL A
1001				

SQ COBREIX	SQ FARCEIX	SQ TALLA	SQ ES RECOLÇA EN	FASE
1007				

INTERPRETACIÓ	ACTIVITAT	TIPUS D'ESTRUCTURA
	entrada	paviment

OBSERVACIONS

CRONOLOGIA

TPQ	TAQ	CRITERIS	DAT FIABILI
			☐

indeterminada - baix medieval

MOSTRE	MOSTRES CARB	SED QUAN L	ALTRES
☐	☐		

REVISAT	DATA	AUTOR FITXA

NOM DE JACIMENT	MUNICIPI	COMARCA	ANY
CASTELL DE PALOL	PALOL DE REVARDIT	PLA DE L'ESTANY	2011

NÚM UE	SIGLA	ÀREA	SECTOR	ÀMBIT	SONDEIG	DOCUMENT PLANIMÈTRICA
1017				3,5		planta

FOTOGRAFIA DIGITAL	FOTOGRAFIA
si	

SEDIMENT			
SED COMP	TEXT	NATURA	COLOR

METÀL·LIC	LÍTIC TAL	ELEM LÍTC	CARBONS	FAUNA
☐	☐	☐	☐	☐

CER MÀ	ELEM BLOCS	COTA MÀX	COTA MIN	GARBELLA
☐	☐	140,62		☐

DESCRIPCIÓ:

ESTRUCTURA	MATERIAL
Mur	pedres+morter de calç+terra

LLARGADA MÀX	LLARGADA MÍN	AMPL MÀX	AMPL MÍN	ALÇ MÀX	ALÇ MÍN
3,5		0,55			

DESCRIPCIÓ 2:

Mur amb orientació O/E, està cosit a 1006 per tant són contemporanis en construcció, tots dos formen part d'unes habitacions annexes al sector 1 construïdes posteriorment

SQ COBERT PER	SQ FARCIT PER	SQ TALLAT PER	SQ SE LI RECOLÇA	SQ IGUAL A
1001		1019		

SQ COBREIX	SQ FARCEIX	SQ TALLA	SQ ES RECOLÇA EN	FASE

INTERPRETACIÓ	ACTIVITAT	TIPUS D'ESTRUCTURA
	indeterminada	mur

OBSERVACIONS

CRONOLOGIA

TPQ	TAQ	CRITERIS	DAT FIABILI
			☐

indeterminada

MOSTRE	MOSTRES CARB	SED QUAN L	ALTRES
☐	☐		

REVISAT	DATA	AUTOR FITXA

NOM DE JACIMENT	MUNICIPI	COMARCA	ANY
CASTELL DE PALOL	PALOL DE REVARDIT	PLA DE L'ESTANY	2011

NÚM UE	SIGLA	ÀREA	SECTOR	ÀMBIT	SONDEIG	DOCUMENT PLANIMÈTRICA
1018						PLANTA

FOTOGRAFIA DIGITAL	FOTOGRAFIA
SI	

SEDIMENT			
SED COMP	TEXT	NATURA	COLOR

METÀL·LIC	LÍTIC TAL	ELEM LÍTC	CARBONS	FAUNA
☐	☐	☐	☐	☐

CER MÀ	ELEM BLOCS	COTA MÀX	COTA MIN	GARBELLA
☐	☐	140,6		☐

DESCRIPCIÓ:

ESTRUCTURA	MATERIAL
Mur	pedres+terra

LLARGADA MÀX	LLARGADA MÍN	AMPL MÀX	AMPL MÍN	ALÇ MÀX	ALÇ MÍN
	5,95	0,55	0,45		

DESCRIPCIÓ 2:

Mur de factura poc acurada, presenta la cara sud més treballada que la nord, la tipologia de mur fa pensar en un mur de feixa relacionat amb el mur 1019 al qual s'hi adossa i formaria part d'un atarrassament i/o límit de l'horta existent al castell.

SQ COBERT PER	SQ FARCIT PER	SQ TALLAT PER	SQ SE LI RECOLÇA	SQ IGUAL A
1001				

SQ COBREIX	SQ FARCEIX	SQ TALLA	SQ ES RECOLÇA EN	FASE
		1017	1019	

INTERPRETACIÓ	ACTIVITAT	TIPUS D'ESTRUCTURA
	Feixa, límit	mur

OBSERVACIONS

CRONOLOGIA

TPQ	TAQ	CRITERIS	DAT FIABILI
			☐

moderna-contemporània indeterminada

MOSTRE	MOSTRES CARB	SED QUAN L	ALTRES
☐	☐		

REVISAT	DATA	AUTOR FITXA

NOM DE JACIMENT	MUNICIPI	COMARCA	ANY
CASTELL DE PALOL	PALOL DE REVARDIT	PLA DE L'ESTANY	2011

NÚM UE	SIGLA	ÀREA	SECTOR	ÀMBIT	SONDEIG	DOCUMENT PLANIMÈTRICA
1019						planta

FOTOGRAFIA DIGITAL	FOTOGRAFIA
si	

SEDIMENT			
SED COMP	TEXT	NATURA	COLOR

METÀL·LIC	LÍTIC TAL	ELEM LÍTC	CARBONS	FAUNA
☐	☐	☐	☐	☐

CER MÀ	ELEM BLOCS	COTA MÀX	COTA MÍN	GARBELLA
☐	☐	140,44		☐

DESCRIPCIÓ:

ESTRUCTURA	MATERIAL
mur	pedres+terra+morter de calç

LLARGADA MÀX	LLARGADA MÍN	AMPL MÀX	AMPL MÍN	ALÇ MÀX	ALÇ MÍN
	16,5	0,60	0,25		

DESCRIPCIÓ 2:

Mur de factura poc acurada, fet de pedres grans, mitjanes i petites, moltes còdols, lligades amb terra i algun fragment de morter de calç. Té una llargada considerable i la seva planta es presenta en Ss, des del seu començament al SO amb direcció NE. Es situa per sobre de diferents estructures clarament relacionades amb el recinte del castell i sembla més aviat un mur de feixa situat a la zona d'horta coneguda encara pels habitants de la zona.

SQ COBERT PER	SQ FARCIT PER	SQ TALLAT PER	SQ SE LI RECOLÇA	SQ IGUAL A
1001			1018	

SQ COBREIX	SQ FARCEIX	SQ TALLA	SQ ES RECOLÇA EN	FASE
1010,1011		1008		

INTERPRETACIÓ	ACTIVITAT	TIPUS D'ESTRUCTURA
	Feixa	mur

OBSERVACIONS

a la zona est d'aquest mur s'observa un rebliment potent de terres vegetals. Sense que hagin aparegut indicis d'altres restes fins a la cota rebaixada i la superior de la resta d'estructures.

CRONOLOGIA

TPQ	TAQ	CRITERIS	DAT FIABILI
		posició, tipologia	☐

indeterminada, moderna-contemporània, posterior a les estructures pròpiament del castell

MOSTRE	MOSTRES CARB	SED QUAN L	ALTRES
☐	☐		

REVISAT	DATA	AUTOR FITXA

NOM DE JACIMENT	MUNICIPI	COMARCA	ANY
CASTELL DE PALOL	PALOL DE REVARDIT	PLA DE L'ESTANY	2011

NÚM UE	SIGLA	ÀREA	SECTOR	ÀMBIT	SONDEIG	DOCUMENT PLANIMÈTRICA
1020			1	2	1	Planta i secció

FOTOGRAFIA DIGITAL	FOTOGRAFIA
si	

SEDIMENT			
SED COMP	TEXT	NATURA	COLOR

METÀL·LIC	LÍTIC TAL	ELEM LÍTC	CARBONS	FAUNA
☐	☐	☐	☐	☐

CER MÀ	ELEM BLOCS	COTA MÀX	COTA MÍN	GARBELLA
☐	☐	140,85	140,60	☐

DESCRIPCIÓ:

ESTRUCTURA	MATERIAL
retall, rasa	retall al natural

LLARGADA MÀX	LLARGADA MÍN	AMPL MÀX	AMPL MÍN	ALÇ MÀX	ALÇ MÍN
	1		0,45		

DESCRIPCIÓ 2:

retall al natural per a la rasa de fonamentació del mur 1007, es presenta de forma irregular, ja que el reblliment s'ha escampat per sobre del natural. Per sota s'observa el tall més recte en planta però en pendent fins a la fonamentació del mur.

SQ COBERT PER	SQ FARCIT PER	SQ TALLAT PER	SQ SE LI RECOLÇA	SQ IGUAL A
1000	1021			

SQ COBREIX	SQ FARCEIX	SQ TALLA	SQ ES RECOLÇA EN	FASE
		natural		

INTERPRETACIÓ	ACTIVITAT	TIPUS D'ESTRUCTURA
	rasa fonamentació	retall al natural

OBSERVACIONS

CRONOLOGIA

TPQ	TAQ	CRITERIS	DAT FIABILI
		ceràmic	☐

indeterminada, baix medieval

MOSTRE	MOSTRES CARB	SED QUAN L	ALTRES
☐	☐		

REVISAT	DATA	AUTOR FITXA

NOM DE JACIMENT	MUNICIPI	COMARCA	ANY
CASTELL DE PALOL	PALOL DE REVARDIT	PLA DE L'ESTANY	2011

NÚM UE	SIGLA	ÀREA	SECTOR	ÀMBIT	SONDEIG	DOCUMENT PLANIMÈTRICA
1021	CPRV'11.102		1	2	1	secció

FOTOGRAFIA DIGITAL	FOTOGRAFIA
si	

SEDIMENT			
SED COMP	TEXT	NATURA	COLOR
ARGILES+SORRE	FLONJA	HETER	MARRÓ

METÀL·LIC	LÍTIC TAL	ELEM LÍTC	CARBONS	FAUNA
☒	☐	☒	☐	☐

CER MÀ	ELEM BLOCS	COTA MÀX	COTA MIN	GARBELLA
☒	☐	140,85	140,60	☐

DESCRIPCIÓ:

Rebliment de la rasa de fonamentació 1020 del mur 1007, presenta restes de la talla de les pedres dels murs i petits fragments de ceràmica amb cocció mixta i terra cuita.

ESTRUCTURA	MATERIAL

LLARGADA MÀX	LLARGADA MÍN	AMPL MÀX	AMPL MÍN	ALÇ MÀX	ALÇ MÍN

DESCRIPCIÓ 2:

SQ COBERT PER	SQ FARCIT PER	SQ TALLAT PER	SQ SE LI RECOLÇA	SQ IGUAL A
1000				

SQ COBREIX	SQ FARCEIX	SQ TALLA	SQ ES RECOLÇA EN	FASE
	1020			

INTERPRETACIÓ	ACTIVITAT	TIPUS D'ESTRUCTURA

OBSERVACIONS

CRONOLOGIA

TPQ	TAQ	CRITERIS	DAT FIABILI
		ceràmic	☐

indeterminada-baix medieval

MOSTRE	MOSTRES CARB	SED QUAN L	ALTRES
☐	☐		

REVISAT	DATA	AUTOR FITXA

NOM DE JACIMENT	MUNICIPI	COMARCA	ANY
CASTELL DE PALOL	PALOL DE REVARDIT	PLA DE L'ESTANY	2011

NÚM UE	SIGLA	ÀREA	SECTOR	ÀMBIT	SONDEIG	DOCUMENT PLANIMÈTRICA
1022			1	2	1	secció

FOTOGRAFIA DIGITAL	FOTOGRAFIA
si	

SEDIMENT			
SED COMP	TEXT	NATURA	COLOR

METÀL·LIC	LÍTIC TAL	ELEM LÍTC	CARBONS	FAUNA
☐	☐	☐	☐	☐

CER MÀ	ELEM BLOCS	COTA MÀX	COTA MÍN	GARBELLA
☐	☐	140,85		☐

DESCRIPCIÓ:

ESTRUCTURA	MATERIAL
rasa fonamentació	retall a natural

LLARGADA MÀX	LLARGADA MÍN	AMPL MÀX	AMPL MÍN	ALÇ MÀX	ALÇ MÍN
	1	0,05			

DESCRIPCIÓ 2:

retall al natural per a la rasa de fonamentació del mur 1004, s'observa poca amplada

SQ COBERT PER	SQ FARCIT PER	SQ TALLAT PER	SQ SE LI RECOLÇA	SQ IGUAL A
1000	1023			

SQ COBREIX	SQ FARCEIX	SQ TALLA	SQ ES RECOLÇA EN	FASE

INTERPRETACIÓ	ACTIVITAT	TIPUS D'ESTRUCTURA
	rasa fonamentació	retall

OBSERVACIONS

CRONOLOGIA

TPQ	TAQ	CRITERIS	DAT FIABILI
			☐

indeterminada-baix medieval

MOSTRE	MOSTRES CARB	SED QUAN L	ALTRES
☐	☐		

REVISAT	DATA	AUTOR FITXA

NOM DE JACIMENT	MUNICIPI	COMARCA	ANY
CASTELL DE PALOL	PALOL DE REVARDIT	PLA DE L'ESTANY	2011

NÚM UE	SIGLA	ÀREA	SECTOR	ÀMBIT	SONDEIG	DOCUMENT PLANIMÈTRICA
1023	CPRV'11.102		1	2	1	SECCIÓ

FOTOGRAFIA DIGITAL	FOTOGRAFIA
SI	

SEDIMENT			
SED COMP	TEXT	NATURA	COLOR
ARGILES+SORRE	FLONJA	HETER	MARRÓ

METÀL·LIC	LÍTIC TAL	ELEM LÍTC	CARBONS	FAUNA
☐	☐	☐	☐	☐

CER MÀ	ELEM BLOCS	COTA MÀX	COTA MIN	GARBELLA
☐	☐			☐

DESCRIPCIÓ:

rebliment de la rasa de fonamentació 1022, no presenta cap material en la zona excavada

ESTRUCTURA	MATERIAL

LLARGADA MÀX	LLARGADA MÍN	AMPL MÀX	AMPL MÍN	ALÇ MÀX	ALÇ MÍN

DESCRIPCIÓ 2:

SQ COBERT PER	SQ FARCIT PER	SQ TALLAT PER	SQ SE LI RECOLÇA	SQ IGUAL A

SQ COBREIX	SQ FARCEIX	SQ TALLA	SQ ES RECOLÇA EN	FASE

INTERPRETACIÓ	ACTIVITAT	TIPUS D'ESTRUCTURA

OBSERVACIONS

CRONOLOGIA

TPQ	TAQ	CRITERIS	DAT FIABILI
			☐

MOSTRE	MOSTRES CARB	SED QUAN L	ALTRES
☐	☐		

REVISAT	DATA	AUTOR FITXA

NOM DE JACIMENT	MUNICIPI	COMARCA	ANY
CASTELL DE PALOL	PALOL DE REVARDIT	PLA DE L'ESTANY	2011

NÚM UE	SIGLA	ÀREA	SECTOR	ÀMBIT	SONDEIG	DOCUMENT PLANIMÈTRICA
1024	CPRV'11.102		1	2	2	SECCIÓ

FOTOGRAFIA DIGITAL	FOTOGRAFIA
SI	

SEDIMENT	SED COMP	TEXT	NATURA	COLOR
	ARGILES+SORRE	FLONJA	HETER	MARRÓ

METÀL·LIC	LÍTIC TAL	ELEM LÍTC	CARBONS	FAUNA
☐	☐	☐	☒	☒

CER MÀ	ELEM BLOCS	COTA MÀX	COTA MÍN	GARBELLA
☒	☐	140,85	140,75	☐

DESCRIPCIÓ:

estrat situat al sondeig 2 per sobre de 1025, amb restes de ceràmica medieval

ESTRUCTURA	MATERIAL

LLARGADA MÀX	LLARGADA MÍN	AMPL MÀX	AMPL MÍN	ALÇ MÀX	ALÇ MÍN

DESCRIPCIÓ 2:

SQ COBERT PER	SQ FARCIT PER	SQ TALLAT PER	SQ SE LI RECOLÇA	SQ IGUAL A

SQ COBREIX	SQ FARCEIX	SQ TALLA	SQ ES RECOLÇA EN	FASE

INTERPRETACIÓ	ACTIVITAT	TIPUS D'ESTRUCTURA

OBSERVACIONS

CRONOLOGIA

TPQ	TAQ	CRITERIS	DAT FIABILI
		ceràmic	☐

indeterminada. Medieval

MOSTRE	MOSTRES CARB	SED QUAN L	ALTRES
☐	☐		

REVISAT	DATA	AUTOR FITXA

NOM DE JACIMENT	MUNICIPI	COMARCA	ANY
CASTELL DE PALOL	PALOL DE REVARDIT	PLA DE L'ESTANY	2011

NÚM UE	SIGLA	ÀREA	SECTOR	ÀMBIT	SONDEIG	DOCUMENT PLANIMÈTRICA
1025	CPRV'11.102		1	2	2	secció

FOTOGRAFIA DIGITAL	FOTOGRAFIA
si	

SEDIMENT			
SED COMP	TEXT	NATURA	COLOR

METÀL·LIC	LÍTIC TAL	ELEM LÍTC	CARBONS	FAUNA
☐	☐	☐	☐	☐

CER MÀ	ELEM BLOCS	COTA MÀX	COTA MÍN	GARBELLA
☐	☐	140,75	140,60	☐

DESCRIPCIÓ:

ESTRUCTURA	MATERIAL
preparació paviment	terra, pedres, petites i restes de ceràmica i

LLARGADA MÀX	LLARGADA MÍN	AMPL MÀX	AMPL MÍN	ALÇ MÀX	ALÇ MÍN

DESCRIPCIÓ 2:

Preparació del paviment de la rampa amb terra, pedres petites i restes de ceràmica i material de construcció per facilitar el drenatge de les aigües a la rampa empedrada 1010. a mode de graves o "machaca".

SQ COBERT PER	SQ FARCIT PER	SQ TALLAT PER	SQ SE LI RECOLÇA	SQ IGUAL A
1024				

SQ COBREIX	SQ FARCEIX	SQ TALLA	SQ ES RECOLÇA EN	FASE
natural				

INTERPRETACIÓ	ACTIVITAT	TIPUS D'ESTRUCTURA
	preparació paviment-drenatge	terra-graves

OBSERVACIONS

CRONOLOGIA

TPQ	TAQ	CRITERIS	DAT FIABILI
			☐

medieval-indeterminada

MOSTRE	MOSTRES CARB	SED QUAN L	ALTRES
☐	☐		

REVISAT	DATA	AUTOR FITXA

NOM DE JACIMENT	MUNICIPI	COMARCA	ANY
CASTELL DE PALOL	PALOL DE REVARDIT	PLA DE L'ESTANY	2011

NÚM UE	SIGLA	ÀREA	SECTOR	ÀMBIT	SONDEIG	DOCUMENT PLANIMÈTRICA
1026			1	2	1	s

FOTOGRAFIA DIGITAL	FOTOGRAFIA
no	

SEDIMENT			
SED COMP	TEXT	NATURA	COLOR
ARGILÓS	FLONJA	HOMOG	MARRÓ

METÀL·LIC	LÍTIC TAL	ELEM LÍTC	CARBONS	FAUNA
☐	☐	☐	☐	☐

CER MÀ	ELEM BLOCS	COTA MÀX	COTA MIN	GARBELLA
☐	☐			☐

DESCRIPCIÓ:

sediment per sota del superficial amb restes de carbons, molt natural ja però no net del tot

ESTRUCTURA	MATERIAL

LLARGADA MÀX	LLARGADA MÍN	AMPL MÀX	AMPL MÍN	ALÇ MÀX	ALÇ MÍN

DESCRIPCIÓ 2:

SQ COBERT PER	SQ FARCIT PER	SQ TALLAT PER	SQ SE LI RECOLÇA	SQ IGUAL A

SQ COBREIX	SQ FARCEIX	SQ TALLA	SQ ES RECOLÇA EN	FASE

INTERPRETACIÓ	ACTIVITAT	TIPUS D'ESTRUCTURA

OBSERVACIONS

CRONOLOGIA

TPQ	TAQ	CRITERIS	DAT FIABILI
			☐

MOSTRE	MOSTRES CARB	SED QUAN L	ALTRES
☐	☐		

REVISAT	DATA	AUTOR FITXA

INVENTARI MATERIAL 2

04/09/2012

id	JACIMENT	UE	NUM	MATERIAL	Q	FORMA	TIPOLOGIA	OBJECTE	DECORACIÓ	CRONO	OBSERVACIONS
1	CASTELL DE PALOL	1021	1	CERÀMICA	10	INFORME	COMUNA RED	INF		XIII	PASTA OXIDANT
2	CASTELL DE PALOL	1021	2	CERÀMICA	4	INFORME	GRISA	INF			
3	CASTELL DE PALOL	1021	3	CERÀMICA	2	VORA/NANSA	GRISA	OLLA	PUNTS INCISO	XIII	
4	CASTELL DE PALOL	1021	4	FERRO	3			ESCÒRIA			
5	CASTELL DE PALOL	1024	1	CERÀMICA	14	INFORME	COMUNA RED	INF		XIII	PASTA OXIDANT
6	CASTELL DE PALOL	1024	2	CERÀMICA	7	INFORME	GRISA				
7	CASTELL DE PALOL	1024	3	CERÀMICA	1	INFORME	COMUNA RED	INF	ACANALAT	XIII	PASTA OXIDANT
8	CASTELL DE PALOL	1024	4	CERÀMICA	1	VORA EXVAS	COMUNA RED	PETIT FORMA			PASTA OXIDANT
9	CASTELL DE PALOL	1024	5	CERÀMICA	1	INFORME	COMUNA RED	GRAN FORMA			PASTA OXIDANT
10	CASTELL DE PALOL	1024	6	FAUNA	1	DIÀFISI		POSSIBLE BÒ			
11	CASTELL DE PALOL	1025	1	CERÀMICA	5	INFORME	COMUNA RED				PASTA OXIDANT
12	CASTELL DE PALOL	1025	2	CERÀMICA	5	INFORME	GRISA				
13	CASTELL DE PALOL	1025	3	CERÀMICA	1	VORA	COMUNA RED				PASTA OXIDANT
14	CASTELL DE PALOL	1025	4	CERÀMICA	1	INFORME	COMUNA RED		ACANALAT		PASTA OXIDANT
15	CASTELL DE PALOL	1025	5	CERÀMICA	2	INFORME	OXIDADA				

ANNEX IV

Dibuixos de material

El material arqueològic recuperat constava principalment de fragments informes molt escadussers, i degut a aquestes característiques no s'han dibuixat.